

Svět Skřítka Duháčka

Motto: „Každé dítě je jedinečná barva duhy, která svým světlem rozzáří náš svět.“

V prostředí plném kamarádů pomáháme dětem objevovat svět, získávat první životní zkušenosti a růst v sebejisté, tvořivé a spokojené osobnosti.

Aktualizace dne 1.9.2026

Školní vzdělávací program

II. Mateřská škola Jiráskova 1141,
Moravská Třebová, okres Svitavy
Příspěvková organizace

Ředitelka školy: **Mgr. Zdeňka Šponarová**
Zřizovatel: **Město Moravská Třebová**
Aktualizace: **1.9.2026**

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY 4

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 6

PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY 9

PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ 14

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 21

VZDĚLÁVACÍ OBSAH 43

SYSTÉM EVALUACE 72

PŘÍLOHA č. 1 77

ÚSPĚŠNÉ ZAŘAZENÍ DVOULETÝCH DĚTÍ DO MŠ – PŘEHLED POVINNOSTÍ 77

PŘÍLOHA č. 2 80

PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY V MŠ ..... **CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.**

PŘÍLOHA Č. 3 86

PREVENTIVNÍ PROGRAM ..... **CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.**

ŠKOLNÍ ROK 2026 - 2027 ..... **CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.**

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název ŠVP: SVĚT SKŘÍTKA DUHÁČKA

Název školy: II. Mateřská škola Jiráskova 1141/33 a odloučené pracoviště MŠ Tyršova 548/1, Moravská Třebová, 571 01

Sídlo ředitelství školy: II. Mateřská škola Jiráskova 1141/33

IČO: 70880603

Datová schránka: 2ztvxz7

FB skupina: II. MŠ Jiráskova 1141 a odloučené pracoviště MŠ Tyršova, MT

Webová stránka: www.skolkamt.cz

KONTAKTY:

ŘEDITELKA ŠKOLY: Mgr. Zdeňka Šponarová

Tel: 733 505 707 e-mail: reditelka@skolkamt.cz

STATUTÁRNÍ ZÁSTUPKYNĚ TYRŠOVA: Petra Uhrová, DiS.

Tel: 733 793 203 e-mail: statutarni@skolkamt.cz

VEDOUCÍ STRAVOVÁNÍ: Veronika Srncová

Tel: 731 564 500 e-mail: stravovani@skolkamt.cz

ÚČETNÍ MŠ JIRÁSKOVA A TYRŠOVA: Jiřina Otevřelová

Tel: 605 076 471 e-mail: ucetni@skolkamt.cz

MŠ JIRÁSKOVA – KUCHYŇ:

Tel: 736 615 140 e-mail: kuchyn@skolkamt.cz

MŠ JIRÁSKOVA – PAVILON A (třídy Žlutá, Červená, Zelená):

Tel: 736 615 101 e-mail: zluta@skolkamt.cz

cervena@skolkamt.cz

zelena@skolkamt.cz

MŠ JIRÁSKOVA – PAVILON B (třídy Zvonečky, Hvězdičky):

Tel: 736 615 660 e-mail: hvezdicky@skolkamt.cz

zvonecky@skolkamt.cz

MŠ TYRŠOVA (třídy Berušky, Včeličky, Motýlci):

Tel: 736 616 880 e-mail: berusky@skolkamt.cz

vcelicky@skolkamt.cz

motylci@skolkamt.cz

MŠ TYRŠOVA – KUCHYŇ:

Tel: 736 616 501 e-mail: kuchyn@skolkamt.cz

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU:

Ředitelka Mgr. Zdeňka Šponarová

Pedagogický sbor školy

ZŘIZOVATEL:

Název zřizovatele: Městský úřad Moravská Třebová

Adresa zřizovatele: Nám. T. G. Masaryka č.o. 29, MT, 571 01

Kontakty: Tel: 461 353 111 e-mail: posta@mtrebova.cz

PLATNOST DOKUMENTU:

Platnost dokumentu: 31.8.2027

Účinnost dokumentu: 1. 9. 2026

Číslo jednací: MŠ019/2026

Datum projednání v pedagogické radě: 27. 8. 2026

…… ……

ředitel školy razítko školy

Mgr. Zdeňka Šponarová

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZÁKLADNÍ ÚDAJE:

Kapacita školy (obě pracoviště): 210 dětí

Počet tříd: Celkový počet tříd 8

Počet pracovníků: 28 pedagogických a provozních pracovníků

CHARAKTER ŠKOLY:

MŠ JIRÁSKOVA – Sídlo ředitelství školy:

Mateřská škola Jiráskova v Moravské Třebové zahájila svůj provoz v roce 1965. Od roku 2001 je samostatným právním subjektem a od roku 2002 tvoří spolu s pracovištěm na ulici Tyršova 1 jeden celek. Obě pracoviště se nacházejí v blízkosti centra města.

Mateřská škola je osmitřídní s celkovou kapacitou 210 dětí. Pracoviště Jiráskova je pětitřídní a poskytuje vzdělávání dětem ve věku od 2 do 6 let, včetně dětí s odkladem školní docházky. Každá třída má vlastní zázemí a škola je pavilonového typu.

Součástí mateřské školy jsou vlastní školní jídelny a prostorná zahrada, která je využívána k pobytu venku i k vzdělávacím činnostem. Škola je dlouhodobě rozvíjena a modernizována s důrazem na zdravé, podnětné a bezpečné prostředí pro děti. Doplňková činnost není realizována.

MŠ TYRŠOVA:

Mateřská škola na ulici Tyršova má dlouhou tradici sahající do roku 1946. Od 1. ledna 2002 je odloučeným pracovištěm příspěvkové organizace II. Mateřská škola Jiráskova 1141, Moravská Třebová.

Pracoviště je trojtřídní. Poskytuje vzdělávání dětem ve věku od 2 do 6 let, včetně dětí s odkladem školní docházky. Třídy jsou prostorné, mají vlastní sociální zázemí a jsou propojeny s ložnicemi.

Součástí mateřské školy je vlastní školní kuchyně a rozlehlá, členitá zahrada, která je plně využívána k pobytu venku i k vzdělávacím činnostem.

Škola je průběžně modernizována a vybavována s cílem vytvářet bezpečné, podnětné a příjemné prostředí pro děti.

SPECIFIKA JEDNOTLIVÝCH TŘÍD

MŠ Jiráskova má v provozu 5 tříd – TŘÍDA ČERVENÁ, ŽLUTÁ, ZELENÁ, HVĚZDIČKY a ZVONEČKY.

Z toho 2 třídy jsou rozděleny dle věku dětí (3 – 4 roky; 4 – 6 let + děti s odkladem ŠD); a 3 třídy jsou heterogenní (2 – 6 + děti s odkladem ŠD).

MŠ Tyršova má v provozu 3 třídy – VČELIČKY, BERUŠKY a MOTÝLCI.

2 třídy jsou heterogenní a 1třída je homogenní (5 – 6 let + děti s odkladem ŠD).

SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI

Mateřská škola aktivně spolupracuje s významnými institucemi a organizacemi města i regionu. Tato spolupráce obohacuje vzdělávací nabídku školy, podporuje propojení s místní komunitou a umožňuje dětem získávat nové zkušenosti v reálném prostředí.

Spolupracujeme zejména s:

- **Městským úřadem v Moravské Třebové**,
- **Základními školami v Moravské Třebové**,
- **Základní uměleckou školou MT,**
- **Dům dětí a mládeže MT,**
- **Kulturními zařízeními města**,
- **Krůčkem Moravská Třebová**
- **Plaveckým bazénem TJ Delta Mohelnice,**
- **Ski areálem TJ Čenkovice,**
- **TJ Slovanem v Moravské Třebové,**
- **Centrem environmentální výchovy Stolístkem v Linharticích,**
- **Policií ČR**,
- **Zdravotnickou záchrannou službou**,
- **Hasičským záchranným sborem**,
- **Vojenskou střední školou a Vyšší odbornou školou Ministerstva obrany v Moravské Třebové**
- **Domovem pro seniory**,
- **Lesy ČR**.

Společné aktivity přispívají k rozvoji sociálních, environmentálních i občanských kompetencí dětí a napomáhají jejich postupnému začleňování do života ve společnosti.

PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY

Pedagogický tým mateřské školy je tvořen odborně způsobilými a kvalifikovanými pedagogickými pracovníky, kteří zajišťují kvalitní předškolní vzdělávání. Pedagogové, kteří si kvalifikaci dále doplňují, tak činí průběžně v souladu s platnou legislativou.

Tým tvoří 17 učitelů mateřské školy, z nichž dvě si v současné době doplňují odborné vzdělání za účelem rozšíření a prohloubení své kvalifikace a jedna si v současné době doplňuje odbornou kvalifikaci v souladu s platnými předpisy. Pedagogičtí pracovníci se pravidelně zapojují do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a aktivně se podílejí na tvorbě, realizaci i hodnocení školního vzdělávacího programu. Součástí týmu je také školní asistent, který poskytuje podporu dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, dětem z odlišného kulturního prostředí nebo dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka. Jeho činnost probíhá v úzké spolupráci s učiteli.

Spolupráce pedagogického týmu je založena na otevřené komunikaci, vzájemné spolupráci a sdílení profesních zkušeností. Tým se pravidelně setkává na metodických poradách, vyhodnocuje naplňování cílů ŠVP a pružně přizpůsobuje vzdělávací nabídku aktuálním potřebám dětí.

Kompetence a odpovědnosti pracovníků školy

Ředitelka mateřské školy

- Řídí zaměstnance školy a koordinuje jejich činnost při zajišťování jednotlivých úseků.
- Koordinuje práci prostřednictvím porad vedení, pedagogické rady a provozních porad.
- Jedná jménem školy ve všech záležitostech, pokud svou pravomoc nepřenesla na jiné pracovníky.
- Rozhoduje o hospodaření, majetku a dalších prostředcích svěřených škole, odpovídá za účelné a efektivní využívání finančních prostředků a mzdovou politiku.
- Schvaluje organizační strukturu školy a plány práce jednotlivých úseků.
- Schvaluje veškeré dokumenty a materiály tvořící výstupy školy.
- Odpovídá za plnění úkolů v oblasti BOZP a PO.

- Plánuje, organizuje, koordinuje a kontroluje opatření směřující k zajištění bezpečného chodu školy.

Statutární zástupkyně ředitelky

- Odpovídá za provoz pracoviště MŠ Tyršova.
- Podílí se na utváření organizační struktury školy.
- Zodpovídá za vedení a evidenci docházky zaměstnanců, čerpání dovolené a samostudia.
- Koordinuje pracovní dobu zaměstnanců.
- Spolupracuje na tvorbě koncepce MŠ a dohlíží na její naplňování.
- Provádí kontrolní činnost v souladu s platnými předpisy a pokyny vedení.

Zástupkyně pavilonu

- Odpovídá za chod svěřeného pavilonu a za rozhodnutí svá i svých podřízených.
- Podílí se na tvorbě organizační struktury školy.
- Spolupracuje na zpracování koncepce MŠ a sleduje její plnění.
- Provádí kontrolní činnost dle platných předpisů.

Vedoucí školní jídelny

- Odpovídá za provoz školních jídelen (Jiráskova a Tyršova).
- Řídí zaměstnance školní jídelny.
- Sestavuje jídelní lístek ve spolupráci s vedoucí kuchařkou a dbá na dodržování výživových norem.
- Zajišťuje vyúčtování stravného a školného.
- Vede a kontroluje sklad potravin.

Vedoucí kuchařka

- Spolupracuje na sestavování jídelníčku.
- Odpovídá za dodržování hygienických, bezpečnostních a provozních předpisů.
- Zajišťuje plynulý provoz školní kuchyně.
- Kontroluje čistotu pracoviště a přípravných prostor.
- Normuje potraviny a dohlíží na dodržování provozního řádu.

Hospodářka školy – účetní

- Vede účetní agendu v plném rozsahu.
- Zpracovává mzdovou agendu.
- Zajišťuje administrativní a provozní agendu školy.

Školnice

- Vykonává funkci správce budovy a zařízení.
- Zajišťuje odemykání a uzamykání budovy.
- Organizuje a kontroluje úklid.
- Odpovídá za sklad úklidových a hygienických prostředků.
- Řídí práci uklízeček.

Uklízečka

- Udržuje svěřené prostory v čistotě a pořádku.
- Pomáhá při oblékání dětí a při organizaci odpočinku.
- Spolupracuje při výdeji stravy.
- Zodpovídá za hygienické vybavení místností.
- Dodržuje předpisy BOZP a PO.

Kuchařka

- Odpovídá za kvalitu a hygienu přípravy pokrmů.
- Dodržuje hygienické normy, BOZP a PO.
- Udržuje pracoviště v čistotě a pořádku.

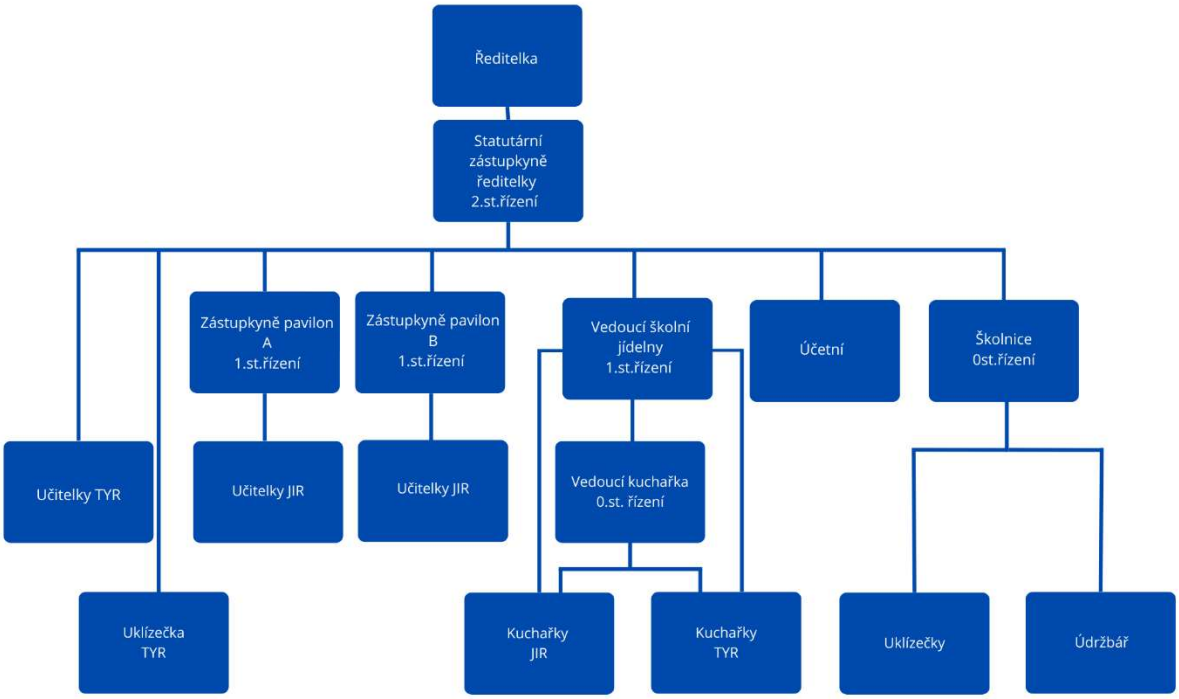
Pedagogický pracovník (učitelka MŠ)

- Zajišťuje bezpečné, podnětné a zdravé prostředí pro děti.
- Realizuje ŠVP v plném rozsahu.
- Postupuje podle plánu práce školy.
- Zpracovává třídní vzdělávací program (TVP).
- Dodržuje předpisy BOZP a PO.

Školní asistent

- Řídí se pracovním řádem, náplní práce a pokyny nadřízených pracovníků.
- Spolupracuje s pedagogy při vzdělávání a výchově dětí.
- Poskytuje dětem individuální podporu podle jejich aktuálních potřeb.
- Pomáhá dětem při běžných denních činnostech a sebeobsluze.
- Podílí se na zajištění bezpečnosti dětí během vzdělávacích činností, her, pobytu venku a dalších aktivit.
- Pomáhá pedagogům s organizací činností, přípravou a úklidem pomůcek a prostředí.
- Podporuje děti při zapojování do kolektivu a pomáhá vytvářet příjemné a bezpečné prostředí.
- Spolupracuje s pedagogy při řešení výchovných a vzdělávacích situací.
- Spolupracuje při komunikaci s rodiči v součinnosti s pedagogickým pracovníkem.
- Účastní se školních akcí, výletů a dalších aktivit mateřské školy.
- Předává pedagogům důležité poznatky a podněty týkající se dětí a jejich potřeb.

SCHÉMA ŠKOLY

PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY:

Bezpečné a podnětné prostředí

- Mateřská škola vytváří klidné, bezpečné a vstřícné prostředí pro děti i dospělé.
- Pedagogičtí i provozní zaměstnanci dbají na atmosféru pohody, důvěry a respektu k potřebě soukromí.
- Nově příchozím dětem je umožněna postupná adaptace, rodiče mohou být přítomni ve třídě.
- Spolupráce s rodiči je považována za důležitou součást vzdělávacího procesu.

Respekt k potřebám dítěte

- Pedagogové respektují individuální, vývojové i obecně lidské potřeby dětí.
- Reagují na ně citlivě a podporují jejich naplnění v přirozeném tempu dítěte.
- Děti nejsou zatěžovány spěchem ani neadekvátními nároky, motivace je pozitivní a nenásilná.

Rovnost a vzájemný respekt

- Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné dítě není zvýhodňováno ani znevýhodňováno.
- Podceňování, zesměšňování a nevhodné chování jsou nepřípustné.
- Děti jsou vedeny k respektu, spolupráci, empatii a schopnosti naslouchat druhým.

Pravidla soužití a osobní svoboda

- Volnost a osobní svoboda dětí jsou vyváženy jasně stanovenými pravidly soužití.
- Pravidla podporují bezpečné chování, ohleduplnost, řešení konfliktů domluvou a vzájemnou pomoc.

- Děti se učí nést odpovědnost za své jednání a respektovat společně dohodnutá pravidla.
- Prostředí je uspořádáno tak, aby podporovalo spontánní hru, sdílení a sociální interakci.

Podpora duševní pohody

- Nabízíme vhodné prostředí pro relaxaci, klidové momenty a odpočinek.
- Učitelé sledují emoční projevy dětí a včas reagují na případné zvýšené napětí a stres.

Podporující pedagogický styl

- Pedagogové uplatňují vstřícný, empatický a naslouchající přístup.
- Komunikace je založena na partnerství, bez manipulace, nátlaku a nezdravé soutěživosti.
- Děti jsou podporovány v samostatnosti, rozhodování a vyjadřování vlastních potřeb.

Vztahy a prevence rizikového chování

- Pedagogové se cíleně věnují vztahům mezi dětmi a prevenci konfliktů, šikany a vandalismu.
- Konfliktní situace jsou řešeny citlivě a konstruktivně.
- Děti jsou vedeny k vyjadřování pocitů a hledání přijatelných řešení.

Vzdělávání založené na aktivitě dítěte

- Vzdělávací nabídka vychází z potřeb a zájmů dětí a odpovídá mentalitě předškolního věku.
- Upřednostňovány jsou činnosti založené na prožitku, objevování, zkoušení a vlastní aktivitě dětí.
- Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, respektuje individuální tempo dětí.

Pozitivní hodnocení a rozvoj fantazie

- Pedagogové využívají pozitivní hodnocení a vyhýbají se negativním slovním komentářům.
- Děti mají dostatek prostoru pro vlastní iniciativu, tvořivost, fantazii a seberealizaci.

- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i společné činnosti.

Vzájemné vztahy a vzor dospělých

- Ve škole se uplatňuje důvěra, tolerance, ohleduplnost a vzájemná pomoc.
- Pedagogové jsou dětem přirozeným vzorem v chování i životním stylu.
- Věnují pozornost dětem s individuálními potřebami a podporují partnerské vztahy.

SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI:

Současný stav

- Mateřská škola pravidelně organizuje společná setkání s rodiči, jako jsou posezení, oslavy a akce na školní zahradě.
- Každodenní kontakt s rodiči je využíván k otevřeným rozhovorům o dítěti a k prohlubování vzájemného poznání.
- Rodiče mají možnost kdykoli navštívit mateřskou školu a seznámit se s průběhem vzdělávacích činností.
- Škola zajišťuje a zprostředkovává nápravu poruch komunikačních dovedností dětí.
- Rodiče mají prostor uplatňovat své právo spolupodílet se na výchově a vzdělávání dítěte v mateřské škole.

Kam směřujeme

- Posilovat individuální konzultace s rodiči, společně řešit případné obtíže dětí a poskytovat odborné poradenství včetně doporučení odborné literatury.
- Aktivně zapojovat rodiče do výchovně-vzdělávacího procesu a života mateřské školy; zjišťování zpětné vazby pomoci dotazníků a anket.
- Motivovat rodiče k užší spolupráci při přípravě a realizaci akcí pro děti a vytvářet z těchto setkání příjemné a smysluplné příležitosti ke vzájemnému setkávání.
- Rodičům je zajištěna informovanost o aktuální dění, plánech a aktivitách školy prostřednictvím nástěnek, e-mailů, webových stránek, Facebooku a aplikace Naše MŠ.

ORGANIZACE A ŽIVOTOSPRÁVA:

Denní program a organizace dne

Denní program mateřské školy je organizován tak, aby podporoval zdravý životní styl, všestranný rozvoj dítěte a respektoval jeho individuální potřeby. Je založen na pravidelném rytmu dne, který je zároveň flexibilní a umožňuje reagovat na aktuální situaci a potřeby dětí.

Zajištění bezpečí, komfortu a pohody dětí

- Příchod a odchod dětí, adaptace nově příchozích, spolupráce s rodiči.
- Hygiena, stolování, spánek nebo odpočinek.
- Pobyt venku a pohybové aktivity.

Hry a pohybové aktivity

- Spontánní i řízené činnosti v interiéru i venku.
- Denně jsou zařazeny pohybové hry, zdravotně zaměřené cvičení, psychomotorické aktivity a prvky relaxace či jógy.
- Pobyt venku probíhá mezi 9.30 – 11.30 hod. a odpoledne dle počasí a stavu ovzduší, s možností řízených činností, sportovních her, jízdy na dětských dopravních prostředcích a sezónních aktivit.
- Školní zahrada je uzpůsobena pohybovým a herním aktivitám dětí a její součástí je také edukační altán využívaný k environmentálnímu vzdělávání.

Provozní doba

- 6.00 – 16.00 hod.
- scházení dětí, volné hry, zdravotní cvičení, ranní svačina
- vzdělávací činnosti (příroda, společenský život, hudební, výtvarné, literární a tělovýchovné aktivity), pobyt venku
- oběd, odpočinek, literární a hudební chvilky, odpolední hry, rozcházení dětí

Stravování

- Dětem je poskytována pestrá, chutná, nutričně vyvážená strava podle platných předpisů a zásad správné výživy.
- Dodržována je vhodná skladba jídelníčku, zdravá technologie přípravy, a přiměřené intervaly mezi jídly (do 3 hodin).

- Po celý den je zajištěn pitný režim (k dispozici voda, čaj dle volby dětí). Děti jsou vedeny k samostatnému dolévání.
- Probíhá s respektem k dítěti – respektujeme jeho tempo, chuťové preference, přiměřenou míru samostatnosti i případná dietní omezení.
- Denní stravování: časy jsou orientační
    - Dopolední svačina: 8.00 – 9.00 hod.
    - Oběd: 11.30 – 12.00 hod.
    - Odpolední svačina: 14.00 – 14.30 hod.
- Školní kuchyně dodržuje hygienické normy, jídla jsou vydávána při teplotě ≥70 °C, zbytky jsou odváženy každý den. Pitný režim je zajištěn po celý den, nápoje jsou pravidelně obměňovány.

Odpočinek a relaxace

- Děti odpočívají při čtené nebo reprodukované pohádce.
- Děti nejsou nuceny ke spánku, pokud jej nepotřebují, a mají možnost zapojit se do klidových činností.

Podporující příklad v každodenních situacích

- Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor.

VĚCNÉ PODMÍNKY:

Prostory a vybavení mateřských škol

Mateřská škola Jiráskova

- 5 tříd s přilehlými ložnicemi a sociálním zařízením, kapacita 26 dětí na třídu.

Mateřská škola Tyršova

- 3 třídy s ložnicemi a vlastním sociálním zařízením, kapacita 27 dětí na třídu.

Vnitřní prostředí a mikroklima

- Pravidelné větrání a sledování vytápění místností; teplota ve třídách 20–22 °C, teplota podlahy ≥19 °C, rozdíl mezi hlavou a kotníky max. 3 °C.

- Při odpočinku teplota nesmí klesnout pod 18 °C, nejvyšší přístupná teplota 26 °C. WC teplota 18 °C.
- Žaluzie regulují sluneční záření, denní osvětlení je vyhovující, v interiéru jsou zářivky nebo LED svítidla

Hygiena a lůžkoviny

- Lehátka, matrace, lůžkoviny a pyžama jsou uloženy podle hygienických pravidel. Lůžkoviny se mění 1× za 21 dní nebo dle potřeby.
- Čisté prádlo je skladováno odděleně, regály jsou pravidelně dezinfikovány.

Dětský nábytek a pomůcky

- Zdravotně nezávadný, bezpečný nábytek.
- Třídy vybaveny hračkami, pomůckami a materiály odpovídajícími věku dětí, které jsou uspořádány přehledně a přístupně.
- Škola disponuje knihovnou s odbornou i dětskou literaturou a časopisy, zaměstnanci mají možnost zapůjčovat si tituly.

Výzdoba a motivace

- Děti se podílejí na výzdobě interiérů školy i budovy městského úřadu svými pracemi.

Pobyt venku a školní zahrady

- Areály jsou oplocené a osázené zdraví nezávadnými rostlinami.
- Travnaté plochy sekány pravidelně, keře stříhány 2× ročně.
- Pískoviště jsou chráněna sítěmi proti zvířatům, písek se 1 x za rok dezinfikuje a v létě se denně vlhčí; provádí se propařování 1× za 14 dní.
- Děti jsou chráněny proti slunci – pokrývka hlavy, sluneční brýle, krém s UV filtrem; pitný režim je zajištěn.

Vybavenost zahrad

- **Jiráskova**: 3 pískoviště, brouzdaliště, dřevěné průlezky, skluzavky, houpačky, zahradní nábytek, nové dřevěné prvky, edukační altán.
- **Tyršova**: 2 pískoviště, dřevěná sestava, houpačky, zahradní nábytek.
- Vybavení odpovídá potřebám dětí a umožňují realizaci rozmanitých typů činností – od klidové relaxace přes individuální a skupinové hry až po tvořivé, manipulační, badatelské či pohybové aktivity.

Kuchyně

- Každá budova má vlastní kuchyň pro přípravu svačin, obědů a odpoledních svačin.

Bezpečnost a údržba

- Vnitřní i venkovní prostory jsou pravidelně udržovány a odpovídají bezpečnostním a hygienickým normám.
- Každoroční odborná revize tělovýchovného nářadí na zahradách.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a respektuje potřeby, možnosti a individualitu každého dítěte. Cílem předškolního vzdělávání je podporovat všestranný rozvoj dítěte po stránce fyzické, psychické i sociální a vytvářet základy zdravého životního stylu.

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj samostatnosti, sebedůvěry a schopnosti dítěte porozumět sobě i okolnímu světu. Děti jsou vedeny ke komunikaci, spolupráci, toleranci, ohleduplnosti a respektu k odlišnostem druhých. Učí se poznávat, prožívat, pojmenovávat a chápat to, co je obklopuje, a získané kompetence uplatňovat v dalším vzdělávání i životě.

Součástí naší filozofie je také rozvoj digitálních kompetencí a polytechnických dovedností, které děti motivují k objevování světa kolem sebe využitím tvořivosti, zkoumání a praktických činností.

HLAVNÍ CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Rozvoj osobnosti dítěte a schopnosti učení

- Podporovat tělesný rozvoj, zdraví, osobní pohodu a duševní rovnováhu dítěte.
- Rozvíjet řeč, myšlení, paměť, pozornost a schopnost učit se.
- Podporovat zvídavost, chuť poznávat, objevovat a aktivně se podílet na dění kolem sebe.
- Rozvíjet fantazii, tvořivost, zájmy a individuální nadání dětí.
- Vést děti k přizpůsobování se změnám a k jejich zvládání.

Osvojování základních hodnot

- Vést děti k úctě k sobě i druhým, k rovnosti, spravedlnosti, solidaritě a ohleduplnosti.
- Rozvíjet vztah ke zdraví, životu, životnímu prostředí a mezilidským vztahům.

- Seznamovat děti s kulturním dědictvím, tradicemi, jazykem a hodnotami společnosti.
- Připravovat děti na život v různorodé a multikulturní společnosti.

Rozvoj samostatnosti a odpovědnosti

- Podporovat poznávání sebe sama, vlastních potřeb, zájmů a možností.
- Posilovat zdravé sebevědomí a sebedůvěru dítěte.
- Vést děti k aktivní účasti na společném životě ve třídě, rodině i společnosti.
- Učit děti chápat odpovědnost za vlastní jednání a rozhodování.

Přirozený rozvoj technického myšlení a ekologického uvědomění

- Rozvíjet technické myšlení, manuální dovednosti a radost z objevování.
- Vést děti k šetrnému vztahu k přírodě a udržitelnému chování.

Digitální kompetence jako přirozená součást moderního učení

- Rozvíjet základní digitální gramotnost hravou a bezpečnou formou.
- Podporovat tvořivost a spolupráci s využitím digitálních nástrojů přiměřených věku dětí.

Dlouhodobé cíle

- Osvojovat základní společenské a hygienické návyky.
- Rozvíjet samostatnost, sebeobsluhu a odpovědnost za své chování.
- Posilovat schopnost spolupráce, respektování pravidel a soužití ve skupině.
- Podporovat schopnost soustředění, sebehodnocení a dokončení úkolu.
- Rozvíjet citové vztahy, empatii, ohleduplnost a pozitivní vztah k přírodě a okolnímu světu k podpoře environmentální vzdělávání.
- Vytvářet radostnou, bezpečnou a podnětnou atmosféru.
- Využívat prvky formativního hodnocení.
- Přenést do praxe zkušenosti a poznatky.
- Využívat respektující komunikace.
- Umožnit dětem možnost volby.

- Uplatňovat poznatky z jednotlivých gramotností v běžných činnostech s dětmi.
- Zajímat se o moderní a inovativní pedagogické směry ve vzdělávání.
- Zvyšovat kvalifikovanosti učitelů, rozvoj pedagogických dovedností učitelů a odborných znalostí pracovníků MŠ.
- Rozvoj týmové spolupráce a kolegiálních vztahů zaměstnanců.
- Rozvoj podpůrné, poradenské a konzultační činnosti zákonným zástupcům.
- Rozvoj informačního systému a prezentace školy (FB, webové stránky, aplikace Naše MŠ…)

ZPŮSOB ZAJIŠTĚNÍ INDIVIDUALIZACE VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ:

- Respektujeme specifika předškolního vzdělávání a věkové zvláštnosti dětí.
- Vzdělávání přizpůsobujeme individuálním vývojovým potřebám každého dítěte.
- Upřednostňujeme zájem dítěte a úzkou spolupráci s rodinou.
- Vzdělávací nabídka vychází z aktivní účasti a vlastní volby dítěte.
- Spontánní a řízené činnosti jsou vzájemně vyvážené a provázané.
- Sledujeme pokroky dětí, které zaznamenáváme do jejich portfolií.
- Pravidelně provádíme evaluaci vzdělávacího procesu.
- Pedagogové jsou dětem pozitivním vzorem chování a postojů.

PROFILACE A VIZE NAŠÍ ŠKOLY:

💬 **Podporovat řeč a komunikaci**

- 🗣️ Logopedická depistáž ve spolupráci s odbornou logopedkou
- 🗣️ Pravidelná logopedická průprava pro děti s vadami řeči

📚 **Pomáhat dětem připravit se na školu**

- ✏️ Edukativně-stimulační skupiny (příprava dětí na vstup do ZŠ)

🎶 Nadstandardní aktivity k rozvíjení talentu i zvídavosti

GB Zájmové vzdělávání anglického jazyka

🎼 Hra na flétnu

💃 Tanečky – radost z pohybu, rytmu a hudby

🌊❄️ Nadstandardní aktivity k podpoře pohybu a zdravého životního stylu

🌊 Plavecký výcvik pro děti od 4 let

⛷️ Lyžařský výcvik pro děti od 4 let

🌍 Poznávat svět kolem sebe

🚌 Výlety pro děti

🎉 Oslavy svátků a tradic během celého roku

🎓 Slavnostní loučení s předškoláky

👧👦 Respektovat individualitu dětí

🏫 Smíšené třídy i třídy rozdělené podle věku (možnost volby dle potřeb dítěte)

🤝 Spolupracovat

📖 ZŠ, ZUŠ, Městská knihovna, Lesy ČR, IZS a další instituce, které dětem otevírají nové obzory.

VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE:

Během celého pobytu dítěte v mateřské škole uplatňujeme osobnostně orientovaný přístup, který vychází z respektu k individualitě každého dítěte. Pedagogové přizpůsobují vzdělávání jeho potřebám, možnostem a tempu. Nabízené činnosti jsou odstupňovány podle obtížnosti tak, aby si každé dítě mohlo zvolit aktivitu odpovídající svým schopnostem a zažít pocit úspěchu.

Všechny činnosti probíhají formou hry a přirozené zábavy, podporují zvídavost, radost z objevování, naslouchání, poznávání okolního světa a chuť učit se novým věcem.

- Vzdělávání je realizováno prostřednictvím **spontánních i řízených aktivit**, které se **vzájemně prolínají a vyváženě doplňují** v souladu s **potřebami, možnostmi a vývojovými zvláštnostmi předškolních dětí**.
- Významnou formou předškolního vzdělávání je **didakticky zacílená činnost,** která je učitelem **přímo či nepřímo motivována a dítěti citlivě nabízena.**
- V didakticky zacílených činnostech je **zastoupeno spontánní i záměrné (cílené, plánované) učení,** podporující aktivní zapojení dítěte a jeho přirozenou zvídavost.
- Tyto činnosti jsou realizovány **individuálně nebo v menších skupinách**, s důrazem na respektování **individuálního tempa a potřeb každého dítěte**.
- Vzdělávací proces probíhá v různých organizačních formách – **individuální, párové, skupinové i frontální**, volených účelně podle charakteru činnosti a vzdělávacích záměrů.
- Vzdělávání je uskutečňováno prostřednictvím **prožitkových metod,** které vycházejí **z vlastních zkušeností a prožitků dětí** a podporují jejich přirozenou zvídavost a vnitřní motivaci, zejména formou **didaktického stylu s nabídkou.**
- Součástí vzdělávacího procesu je **situační učení**, založené na **praktickém osvojování poznatků, dovedností a postojů v reálných a dětem srozumitelných situacích**, prostřednictvím skutečného jednání a vlastní zkušenosti.
- Významnou metodou je **učení hrou a činnostmi**, při němž dítě vystupuje jako **aktivní účastník vzdělávání**, jedná, koná a učí se na základě vlastních intelektuálních i praktických aktivit.
- Vzdělávání je dále realizováno prostřednictvím **kooperativního učení**, které je založeno na **vzájemné spolupráci dětí** při řešení společných úkolů a situací a podporuje rozvoj sociálních a komunikačních dovedností.
- Nedílnou součástí vzdělávacího procesu je **spontánní sociální učení**, probíhající na principu **přirozené nápodoby**, kdy jsou dětem ve všech každodenních situacích poskytovány **pozitivní vzory chování a postojů**.
- Vzdělávání je obohacováno **metodami založenými na manipulaci a experimentování**, které podporují **objevování, zkoumání a aktivní poznávání** prostřednictvím práce s různými materiály a jevy.

- Uplatňovány jsou také **metody založené na komunikaci**, které rozvíjejí **jazykové, sociální a prosociální dovednosti** dětí prostřednictvím sdílení, dialogu a společných činností.
- Prostor je vytvářen **metodám založeným na tvoření**, které podporují **kreativitu, fantazii a tvořivý projev dětí** v oblasti výtvarné, pracovní i dramatické.
- Vzdělávací nabídka je doplněna **metodami založenými na fantazii a magičnu**, rozvíjejícími **představivost, obrazotvornost a tvořivé myšlení** dětí prostřednictvím příběhů, improvizace a dramatizace.

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST

V naší mateřské škole chápeme čtenářskou gramotnost jako důležitý základ pro další vzdělávání dítěte i jeho úspěšné uplatnění v životě. Rozvíjíme ji přirozenou cestou prostřednictvím her, prožitků, každodenních situací a cíleně nabízených aktivit.

Naším záměrem je **probudit v dětech zájem o knihy, radost z příběhů a pozitivní vztah ke čtení**, a zároveň vytvářet pevné základy pro budoucí čtenářské a písemné dovednosti. Rozvoj čtenářské gramotnosti je nedílnou součástí vzdělávacího programu školy.

Cíle v oblasti čtenářské gramotnosti

- Rozvíjet u dětí **pozitivní vztah ke knihám a čtenému slovu**.
- Podporovat **rozvoj slovní zásoby a schopnost porozumění přiměřenému textu**.
- Rozvíjet **dovednosti předcházející čtení a psaní**.
- Posilovat **předčtenářské dovednosti** (např. práce s obrázkem, orientace v knize, pojmenovávání, vyprávění podle obrázků).
- Vytvářet **podnětné a bezpečné prostředí pro čtení, sdílení a vyprávění příběhů**.

Metody a strategie rozvoje

- Pravidelné **předčítání obrázkových knih, pohádek a krátkých příběhů**.
- **Vyprávění a dramatizace příběhů**, práce s dětským zážitkem z četby.
- **Hry se slovy**, rytmizace, říkanky, jazykové chvilky.
- Aktivity zaměřené na **rozvoj slovní zásoby** (popis obrázků, pojmenovávání, rozhovor nad knihou).
- Cílené činnosti podporující **grafomotoriku a vizuomotorickou koordinaci**.
- Vytváření **čtenářsky podnětného prostředí** (třídní knihovna, čtenářský koutek, volný přístup ke knihám).

Rozvoj čtenářské gramotnosti se přirozeně prolíná každodenními činnostmi, rozhovory, sdílením příběhů a prací s knihou v průběhu celého dne.

MATEMATICKÁ GRAMOTNOST

Matematickou gramotnost chápeme jako soubor dovedností, znalostí a postojů, které dětem umožňují porozumět základním matematickým pojmům a využívat je v běžných životních situacích.

V předškolním věku je rozvíjena především prostřednictvím her, praktických činností, experimentování a řešení přirozených situací. Naším cílem je podporovat **logické myšlení, schopnost samostatně uvažovat, hledat řešení a objevovat souvislosti**, a zároveň posilovat radost z objevování.

Cíle v oblasti matematické gramotnosti

- Rozvíjet **základní matematické pojmy** (porovnávání, třídění, množství, číslo, tvary, velikosti, prostorové vztahy).
- Podporovat **logické myšlení a schopnost řešit jednoduché problémy**.
- Vytvářet příležitosti k **praktickému využívání matematických dovedností v běžných situacích** (počítání, měření, porovnávání, orientace v prostoru).
- Podporovat **zájem o matematiku a zdravé sebevědomí při řešení úloh**.
- Umožňovat dětem **objevovat, experimentovat a hledat vlastní postupy řešení**.

Metody a strategie rozvoje

- Hry zaměřené na **počítání, práci s čísly a množstvím**.
- Aktivity podporující **porozumění tvarům, velikostem a prostorovým vztahům**.
- Praktické činnosti s různými materiály – **měření, vážení, třídění, manipulace s předměty**.
- Řešení jednoduchých problémových situací přiměřených věku dětí.
- Využívání **didaktických pomůcek, matematických her a konstruktivních stavebnic**.

Rozvoj matematické gramotnosti je přirozeně začleňován do každodenních situací, her i praktických činností, při nichž děti objevují souvislosti a hledají vlastní řešení.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Klíčová kompetence k učení (KKU)

Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe. Vyhodnocuje svoje pokroky v učení, rozvíjí své kritické myšlení.

Při učení využívá strategie pokusu a omylu. (KKU-000-000-PV1-001)	Do činností zařazujeme experimentování a jednoduché pokusy. Učíme děti přijímat chybu jako přirozenou součást učení. Poskytujeme dětem okamžitou i průběžnou zpětnou vazbu. Povzbuzujeme děti k hledání vlastních cest a řešení.
Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost. (KKU-000-000-PV1-002)	Činnosti volíme s ohledem na individuální schopnosti a tempo dětí. Dáváme dětem dostatek času i prostoru pro soustředěnou práci. Střídáme aktivity klidové a pohybové, aby byla udržena koncentrace.

	Využíváme motivační prvky (hra, role, příběh), které podporují pozornost.
Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. (KKU-000-000-PV1-003)	Vytváříme podnětné prostředí, které rozvíjí zvídavost a kreativitu. Zpřístupňujeme knihy, pomůcky a materiály k samostatnému využívání. Podporujeme děti v jejich otázkách a objevování nových souvislostí. Klademe důraz na volnou hru jako prostředek poznávání a učení. Respektujeme individuální názory a nápady každého dítěte.
Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. (KKU-000-000-PV1-004)	Využíváme situační a zážitkové učení při každodenních činnostech. Nabízíme dětem příležitosti k uplatnění znalostí v praxi (péče o prostředí, hry z běžného života). Učíme děti samostatně řešit problémy na základě dosavadních zkušeností. Během činností poskytujeme cílenou zpětnou vazbu a oceňujeme snahu.

Klíčová kompetence komunikační (KKK)

Dítě vyjádří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace.

Vyjadřuje se různými způsoby. (KKK-000-000-PV1-001)	Podporujeme všestranný rozvoj dětí – v oblasti komunikace, výtvarného projevu, hudby i pohybu. Dáváme prostor k dramatickým a inscenačním hrám. Využíváme různé formy neverbální komunikace (gesta, mimika, pohyb). Oceňujeme originalitu a individuální způsob vyjádření.
Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny. (KKK-000-000-PV1-002)	Vytváříme příležitosti pro prezentaci (společné hodnocení, výstavky, besídky). Učíme děti naslouchat a oceňovat práci ostatních. Podporujeme sebevědomý a radostný projev dítěte. Využíváme dramatické hry k prezentaci myšlenek a příběhů.
Klade otázky a hledá na ně odpovědi. (KKK-000-000-PV1-003)	Podporujeme přirozenou zvídavost dětí a jejich dotazování. Společně hledáme odpovědi v knihách, obrázcích, encyklopediích, na vycházkách. Motivujeme děti k objevování nových souvislostí prostřednictvím pokusů a her. Klademe otevřené otázky, které vedou k přemýšlení.

Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává. (KKK-000-000-PV1-004)	Umožňujeme dětem pracovat s knihami, časopisy, obrázky a jednoduchými digitálními pomůckami. Učíme děti orientovat se v praktických informacích (značky, piktogramy, kalendář, hodiny). Vedeme děti k využívání zkušeností blízkých osob (rodiče, prarodiče, kamarádi). Podněcujeme děti k vlastnímu vyhledávání odpovědí.
Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace. (KKK-000-000-PV1-005)	Stanovujeme s dětmi jednoduchá pravidla komunikace (nekřičíme, neskáčeme do řeči, čekáme, až druhý domluví). Rozvíjíme schopnost aktivního naslouchání prostřednictvím her a rozhovorů. Podporujeme děti ve vyjadřování vlastního názoru při respektu k názorům druhých. Vedeme děti k řešení konfliktů slovní dohodou a vzájemným respektem.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB)

Dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného rozvoje.

Vyjadřuje pozitivní vztah k přírodě ve svém okolí. (KOB-000-000-PV1-001)	Vedeme děti k přímému kontaktu s přírodou prostřednictvím vycházek a pobytu venku. Zapojujeme děti do péče o školní zahradu, rostliny a zvířata. Pozorujeme společně přírodní jevy a hledáme souvislosti v běžném životě. Využíváme přírodniny při hrách, tvoření a experimentování.
Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji. (KOB-000-000-PV1-002)	Učíme děti šetřit materiálem, energiemi a vodou. Třídíme společně odpad a vysvětlujeme význam recyklace. Využíváme materiály k opakovanému tvoření a hrám. Podporujeme ohleduplné chování k přírodě i k lidem.
Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí. (KOB-000-000-PV1-003)	Dáváme dětem možnost volby v činnostech a učíme je nést důsledky svého rozhodnutí. Povzbuzujeme děti, aby dokončovaly započatou práci. Podporujeme samostatnost a sebeobsluhu v běžném denním režimu. Poskytujeme zpětnou vazbu a oceňujeme zodpovědné chování.
Přispívá k fungování společenství v mateřské škole. (KOB-000-000-PV1-004)	Zapojujeme děti do společných úkolů a aktivit (úklid, příprava pomůcek, stolování).

	Rozvíjíme spolupráci prostřednictvím skupinových her a projektů. Vedeme děti k ohleduplnosti a pomoci druhým. Podporujeme pocit sounáležitosti se třídou a školou.
Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých. (KOB-000-000-PV1-005)	Stanovujeme pravidla společně s dětmi a pravidelně je připomínáme. Vysvětlujeme význam pravidel pro vzájemné soužití. Podporujeme děti, aby se řídily pravidly při hře i v denním režimu. Oceňujeme projevy respektu a ohleduplnosti k ostatním.
Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat. (KOB-000-000-PV1-006)	Vedeme děti k vyjadřování pocitů a názorů v různých situacích. Využíváme modelové hry a dramatizace k řešení nespravedlivých situacích. Podporujeme děti v tom, aby dokázaly hledat spravedlivá řešení konfliktů. Učíme děti zastat se slabšího a požádat o pomoc dospělého, když je to potřeba.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální (KOS)

Dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními.

Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování a komunikace. (KOS-000-000-PV1-001)	Učíme děti vyjádřit nesouhlas přiměřenou formou (slovy, gestem). Využíváme modelové situace a dramatické hry k nácviku reakce na nepříjemné chování. Podporujeme děti, aby se v případě potřeby obrátily na dospělého.
Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého. (KOS-000-000-PV1-002)	Vedeme děti k tomu, aby se nebály říci si o pomoc. Podporujeme spolupráci a vzájemnou pomoc mezi dětmi. Posilujeme důvěru v dospělého jako spolehlivou oporu.
Pojmenuje vlastní silné stránky. (KOS-000-000-PV1-003)	Pomáháme dětem objevovat jejich schopnosti prostřednictvím různorodých činností. Oceňujeme snahu i dílčí úspěchy jednotlivce. Vytváříme příležitosti, aby dítě zažilo úspěch a mohlo jej sdílet s ostatními.
Projevuje důvěru v sebe sama. (KOS-000-000-PV1-004)	Povzbuzujeme děti k samostatným pokusům a rozhodnutím. Podporujeme pozitivní sebehodnocení a zdravé sebevědomí. Oceňujeme originalitu a individuální řešení dítěte.
Vyjadřuje svůj názor. (KOS-000-000-PV1-005)	Dáváme dětem prostor k diskusi a vyjádření vlastních pocitů a postojů. Naslouchámе dětem a respektujeme jejich názory.

	Povzbuzujeme děti, aby se nebály sdílet své myšlenky ve skupině.
Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým. (KOS-000-000-PV1-006)	Modelujeme situace, kde děti mohou projevit empatii (pomoc kamarádovi, podpora slabšího). Oceňujeme ohleduplné a laskavé chování. Využíváme dramatické hry k rozvíjení schopnosti vcítit se do druhých.
Rozlišuje vhodné a nevhodné chování. (KOS-000-000-PV1-007)	Stanovujeme jasná pravidla a důsledně je dodržujeme. Ukazujeme dětem příklady správného chování v běžných situacích. Společně s dětmi reflektujeme chování při konfliktech či sporech.
Chová se v souladu se základními společenskými pravidly. (KOS-000-000-PV1-008)	Upevňujeme kulturní a společenské návyky (pozdravy, poděkování, prosba). Pravidelně připomínáme dohodnutá pravidla a oceňujeme jejich dodržování. Podporujeme děti, aby jednaly slušně a s respektem k ostatním.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní (KPP)

Dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci.

Přichází s vlastními nápady. (KPP-000-000-PV1-001)	Oceňujeme originalitu a tvořivost dítěte. Nabízíme otevřené činnosti, které umožňují vlastní řešení. Dáváme prostor k realizaci individuálních i skupinových nápadů.
Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností. (KPP-000-000-PV1-002)	Vedeme děti k plánování činností (co potřebují, jak budu postupovat). Učíme děti vybírat a připravovat si pomůcky. Poskytujeme různé materiály a nástroje volně k dispozici.
Ke změnám přistupuje jako k příležitostem. (KPP-000-000-PV1-003)	Povzbuzujeme děti, aby hledaly nové způsoby řešení. Vytváříme situace, kde děti reagují na změnu (nové podmínky hry, jiné materiály). Ukazujeme změnu jako šanci k dalšímu učení a poznávání.
Dokáže měnit cesty k dosažení cíle. (KPP-000-000-PV1-004)	Vedeme děti k hledání alternativních možností. Podporujeme flexibilitu v myšlení a činnostech. Oceňujeme snahu dítěte hledat nové způsoby řešení problému.
Dokončí, co započal. (KPP-000-000-PV1-005)	Učíme děti dotahovat činnosti do konce. Dáváme dostatek času a podpory k dokončení práce.

	Posilujeme vytrvalost a radost z dosažného výsledku.
Organizuje a realizuje svoje činnosti. (KPP-000-000-PV1-006)	Nabízíme dětem možnost volby činností a učíme je plánovat postup. Podporujeme samostatnost při organizaci práce. Oceňujeme schopnost dítěte zodpovědně dokončit vlastní úkol.
Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi. (KPP-000-000-PV1-007)	Zařazujeme kooperativní a skupinové hry. Učíme děti rozdělovat si role a úkoly. Vedeme děti k respektu ostatní a k dohodě.
Spolupodílí se na společných rozhodnutích. (KPP-000-000-PV1-008)	Zapojujeme děti do rozhodování o pravidlech, hrách a činnostech. Podporujeme diskusi a hlasování ve skupině. Oceňujeme aktivní účast dítěte při rozhodování.
Oceňuje práci a úsilí druhých. (KPP-000-000-PV1-009)	Vedeme děti k ohleduplnému hodnocení práce kamarádů. Podporujeme vzájemné povzbuzování a pochvalu. Vytváříme situace, kde děti mohou sdílet a prezentovat své výsledky.

Klíčová kompetence k řešení problémů (KRP)

Dítě si poradí v běžných situacích, pracuje s chybou, zpracovává informace. Reflektuje bezprostředně prožité situace.

Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů. (KRP-000-000-PV1-001)	Povzbuzujeme děti k opakovaným pokusům a hledání jiných cest. Učíme děti reflektovat, co se podařilo a co je možné zlepšit. Vytváříme prostředí, kde se dítě nemusí obávat chyby.
Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. (KRP-000-000-PV1-002)	Navazujeme na dřívější zkušenosti a zážitky dítěte. Nabízíme modelové situace a hry k procvičování řešení problémů. Oceňujeme snahu dítěte použít získané zkušenosti v nových situacích.
Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje. (KRP-000-000-PV1-003)	Zařazujeme pokusy, badatelské a objevné činnosti. Podporujeme děti ve zvídavosti a v kladení otázek. Umožňujeme přímý kontakt s přírodou a praktickými činnostmi.
Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací. (KRP-000-000-PV1-004)	Nabízíme otevřené úkoly s více možnostmi řešení. Povzbuzujeme děti, aby hledaly vlastní nápady. Oceňujeme tvořivé a originální postupy dítěte.
Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli. (KRP-000-000-PV1-005)	Učíme děti zvažovat různé možnosti a jejich důsledky. Poskytujeme zpětnou vazbu k volbě postupu a řešení.

	Podporujeme dítě, aby se učilo vyhodnocovat, co vede k cíli.
Tvořivě pracujeme s informacemi. (KRP-000-000-PV1-006)	Vedeme děti k třídění a porovnávání získaných informací. Podporujeme tvořivé využívání znalostí v hrách a projektech. Oceňujeme snahu dítěte využít získané poznatky v praxi.
Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů. (KRP-000-000-PV1-007)	Zpřístupňujeme dětem knihy, obrázkové materiály, encyklopedie a jednoduché digitální pomůcky. Vedeme děti k práci s praktickými informacemi (značky, piktogramy, kalendář, hodiny). Učíme děti získané informace ověřovat a využívat k řešení úkolů.

Klíčová kompetence kulturní (KKT)

Dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se uměleckými prostředky

Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí. (KKT-000-000-PV1-001)	Navštěvujeme s dětmi kulturní akce (výstavy, koncerty, divadelní představení). Seznamujeme děti s tradicemi a zvyky v místním prostředí. Zapojujeme rodiče a komunitu do sdílení kulturních zkušeností.
Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty. (KKT-000-000-PV1-002)	Dáváme prostor pro vlastní prožitky a spontánní reakce dětí. Využíváme poslech hudby, dramatizaci příběhů či práci s výtvarnými díly. Podporujeme děti v tom, aby vyjádřily své pocity a dojmy.
Zapojuje se do tvůrčích činností. (KKT-000-000-PV1-003)	Nabízíme dětem rozmanité umělecké a tvořivé aktivity. Umožňujeme dětem volně experimentovat s materiály, nástroji a technikami. Podporujeme radost z tvoření a sdílení výsledků s ostatními.
Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních. (KKT-000-000-PV1-004)	Vedeme děti k respektu k odlišnostem mezi lidmi. Seznamujeme děti s pohádkami, písněmi a tradicemi různých kultur. Podporujeme otevřený dialog o rozdílnostech a společných hodnotách.

Klíčová kompetence digitální (KDI)

Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení.

Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe. (KDI-000-000-PV1-001)	Zapojujeme tablety, interaktivní tabule či jednoduché programy k objevování a učení. Využíváme digitální nástroje k vyhledávání obrázků, zvuků či informací. Propojujeme digitální činnosti s reálnými zážitky (např. fotodokumentace vycházek).
Rozlišuje přínosy a rizika používání digitální technologií. (KDI-000-000-PV1-002)	Učíme děti základním pravidlům bezpečného používání digitálních zařízení. Vysvětlujeme přiměřenou dobu a vhodnost používání technologií. Diskutujeme s dětmi o rozdílu mezi reálnými a digitálními zážitky.
Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy. (KDI-000-000-PV1-003)	Zařazujeme hry a aktivity podporující logické a systematické myšlení. Učíme děti jednoduchým postupům krok za krokem (např. při stavbě, při kreslení, při pohybových hrách). Využíváme robotické hračky, didaktické pomůcky nebo deskové hry rozvíjející algoritmické myšlení.

PEDAGOGICKÉ DIAGNOSTIKOVÁNÍ

Pedagogické diagnostikování je nedílnou součástí každodenní práce pedagoga. Jeho cílem je **systematicky sledovat vývoj a pokroky dítěte**, aby bylo možné plánovat **individuální podporu a přiměřené vzdělávací nabídky**.

Každé dítě má své **diagnostické portfolio**, se kterým pedagogové pracují při plánování a vyhodnocování vzdělávacích činností. Postupným sledováním a vyhodnocováním pokroků dítěte lze také **podporovat komunikaci s rodiči** a případně konzultovat další kroky.

Diagnostické portfolio obsahuje:

- Základní **informace o dítěti**
- **Dotazník**
- **Poznámky pedagoga**
- **Vyjádření odborníků**
- **Záznamy z pedagogického diagnostikování**
- **Záznamy z konzultací se zákonnými zástupci**
- **Dětské artefakty** (fotografie, ukázky průběhu a výsledků činností, výtvory, projekty apod.)

Metody pedagogického diagnostikování

- **Pozorování dětí** v různých situacích a činnostech
- **Rozhovory** s dětmi a se zákonnými zástupci
- **Analýza výsledků dítěte**
- **Diagnostické nástroje** (např. Klokanův kufr)

Postupy vyhodnocování

Každý pedagog pravidelně vyhodnocuje:

- získané **pozorovací postřehy**
- úspěšnost zvolených **metod**

- efektivitu vzdělávací nabídky

Na základě těchto zjištění pedagog identifikuje děti, které potřebují **specifickou podporu**, a stanovuje aktuální cíle pro další období.

Propojení diagnostiky, plánování a reflexe

Výsledky pedagogického diagnostikování jsou využívány při plánování další vzdělávací nabídky. Učitelka na jejich základě stanovuje přiměřené vzdělávací záměry, vybírá odpovídající očekávané výsledky učení (OVU) a volí vhodné metody, formy a podmínky vzdělávání s ohledem na individuální potřeby dětí.

Po realizaci vzdělávacích činností učitelka průběžně reflektuje jejich průběh a účinnost a získané poznatky využívá při dalším plánování. Pedagogická diagnostika, plánování, realizace a reflexe tak tvoří vzájemně propojený proces, který podporuje individualizaci a diferenciaci vzdělávání.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

„Rodinu dítěte nikdy nemůžeme nahradit, ale společně vytváříme prostředí důvěry, vlídnosti a respektu k osobnosti dítěte.“

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř integrovaných bloků. Jejich témata jsou koncipována otevřeně a flexibilně, aby je pedagog mohl přizpůsobit aktuálním vzdělávacím potřebám konkrétní skupiny dětí v daném školním roce.

Při tvorbě třídních vzdělávacích plánů pedagog zohledňuje zejména:

- věk dětí,
- jejich individuální potřeby a aktuální zájmy,
- závěry pedagogické diagnostiky a individuální plány rozvoje,
- délku docházky dítěte do mateřské školy (adaptace nově příchozích dětí i potřeby dětí předškolních).

Třídní plánování

Třídní plánování vychází ze ŠVP PV, zejména z jeho integrovaných bloků, očekávaných výsledků učení, vzdělávacích záměrů a podmínek konkrétní třídy. Učitelky při plánování vycházejí z aktuálního složení třídy, pedagogické diagnostiky, potřeb a zájmů dětí a průběžně reagují na jejich individuální možnosti a pokroky.

Plánování je flexibilní a umožňuje průběžně upravovat vzdělávací nabídku podle aktuální situace ve třídě. Učitelky při výběru vzdělávacích činností zohledňují rozdílnou úroveň dětí a podle potřeby využívají diferenciaci, individualizaci a cílenou podporu jednotlivých dětí.

Realizované vzdělávání učitelky průběžně reflektují. Získané poznatky využívají při dalším plánování a při úpravě vzdělávací nabídky. Třídní plánování tak propojuje ŠVP, pedagogickou diagnostiku, vzdělávací nabídku a následnou reflexi.

V rámci jednotlivých témat jsou proto využívány různé varianty činností a diferencované vzdělávací nabídky.

Veškerý vzdělávací obsah je ukotven v RVP PV. Vzdělávací aktivity jsou plánovány v návaznosti na očekávané výsledky učení, klíčové kompetence a vzdělávací oblasti RVP PV. Při plánování učitelky vycházejí z aktuálních potřeb, možností, zájmů a vývojové úrovně dětí a zohledňují závěry pedagogické diagnostiky. Vzdělávací nabídka je diferencovaná a umožňuje dětem zapojovat se do činností různou mírou náročnosti. Plánování je flexibilní a reaguje na aktuální situace, podněty a potřeby dětí.

Každodenní vzdělávací nabídka přirozeně propojuje všechny vzdělávací oblasti RVP PV. Jednotlivé aktivity se mohou objevovat v jednodušších i náročnějších variantách tak, aby odpovídaly možnostem a schopnostem jednotlivých dětí.

Školní vzdělávací program zároveň ponechává prostor pro neplánované tematické celky, které spontánně vyplynou ze života dětí, aktuálních situací nebo mimořádných událostí. Vzdělávací obsah reaguje na individuální přání dětí, otevřeně přijímá jejich podněty a pružně jim přizpůsobuje náplň dne.

Cílem je připravit děti na plynulý přechod z mateřské školy do dalšího stupně vzdělávání a současně podporovat jejich samostatnost, odpovědnost a radost z učení.

Významnou součástí vzdělávacího procesu je úzká spolupráce a otevřená komunikace s rodiči, která napomáhá sjednocování výchovného působení rodiny a mateřské školy.

Práce s očekávanými výsledky učení

Očekávané výsledky učení (OVU) slouží učitelkám jako vodítko při plánování, realizaci a vyhodnocování vzdělávací nabídky. Učitelky volí OVU podle aktuálních vzdělávacích potřeb, možností a vývojové úrovně dětí.

OVU nejsou chápány jako povinný seznam výkonů, které musí každé dítě ve stejném čase zvládnout. Slouží k individualizaci vzdělávání a k formulování přiměřených vzdělávacích záměrů.

Při plánování učitelka propojuje vybrané OVU s konkrétní vzdělávací nabídkou a následnou reflexí.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah je koncipován tak, aby systematicky vytvářel a podporoval rozmanité příležitosti k učení. Směřuje k tomu, aby u dětí přirozeně podněcoval zájem o objevování, poznávání nových věcí a aktivní zapojení do vzdělávacího procesu.

Obsah vzdělávání vychází z RVP PV a respektuje propojenost jednotlivých vzdělávacích oblastí. Je uspořádán tak, aby podporoval celkový rozvoj osobnosti dítěte ve všech oblastech – tělesné, psychické i sociální.

Současně poskytuje pedagogickým pracovníkům dostatečný prostor pro volbu vhodných vzdělávacích strategií, metod a forem práce, které odpovídají věku, možnostem a individuálním potřebám dětí. Flexibilita vzdělávacího obsahu umožňuje reagovat na aktuální situace ve třídě i na spontánní podněty vycházející z dětského zájmu.

1. Dítě a jeho tělo (DJT)

„Všechno, co dítě dělá pohybem, dotykem nebo vlastním tělem rozvíjí jeho motoriku, koordinaci, zdraví i sebeobsluhu.“

Cílem je podporovat a rozvíjet pohybový vývoj, tělesnou zdatnost, pohybové, manipulativní, sebeobslužné a praktické dovednosti, zdravé životní návyky i postoje a celkovou pohodu dítěte.

Očekávané výsledky učení v řadě případů směřují kromě základních gramotností i k rozvoji pohybové a zdravotní gramotnosti.

2. Dítě a psychika (DJP)

„Všechno, co podporuje jejich vnitřní svět, zvídavost a radost z objevování."

Cílem je vytvářet příležitosti pro rozvoj jeho intelektu, jazyka a řeči, poznávacích a myšlenkových procesů a funkcí, představivosti, fantazie, citů a vůle. Podpora schopností a dovedností dítěte vede k posílení jeho sebepojetí a seberealizace.

Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji informatického myšlení a finanční gramotnosti.

3. Dítě, ten druhý a společnost (DDS)

„Všechno, co podporuje spolupráci, empatii a vztahy."

Cílem je rozvíjet znalosti, dovednosti, návyky a postoje, které mu umožní aktivně se podílet na životě ve společnosti, být otevřené k individuálním potřebám, specifikům a rozmanitostem druhého, rozumět světu kultury, umění, národních tradic, duchovních a materiálních hodnot.

Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji mediální gramotnosti.

4. Dítě a svět (DAS)

„Všechno, co probouzí v dětech zvídavost, chuť zkoumat, objevovat a pečovat o přírodu i svět kolem sebe."

Cílem je podporovat dítě ve vnímání rozmanitosti světa i přírody a vést ho k bezpečnému chování.

Očekávané výsledky učení směřují k odpovědnému jednání, pozitivnímu postoji dítěte, k životnímu prostředí a kromě základních gramotností i k rozvoji přírodovědné gramotnosti.

Integrované bloky

1. Duháček se učí žít mezi ostatními

Duháček uprostřed města, Duháček a kouzelná povolání, Duháček doma pod duhou, Duháček a cesta do říše pohádek, Za kulturou s Duháčkem, Duháček ve

světě technologií, Dobrodružství Duháčka na planetě Zemi, Duháček a tajemství dne a noci, Svět očima Duháčka (národnosti), Stránky plné barev (knihy), Duháček jede bezpečně

2. Duháček pečuje o tělo i duši

Duháček mezi kamarády, Duháček chrání svůj svět (bezpečnost), Duháček a stezka ke zdraví, Duháček a kouzlo smyslového dobrodružství, Duháček a veselé tělo (zdraví a životní styl), Duháček v akci (sport), Duháček poznává svoje tělo, Barevná jídla pro šťastné tělo

3. Duháček objevuje kouzlo přírody

Duháčkův lesní svět, Duháčkova výprava za zvířátky, S Duháčkem na poli, Duháček na stopě exotiky, Duháčkova křídla nad krajinou, Po stopách hmyzích nožiček, Od šepotu kořenů k zázraku kvetení, Duháček a tajemství pod slupkou, Duháček a kouzelný kolotoč počasí, Duháčkovo cupitání kalendářem, Kde bydlí dešťová kapka, Duháček zachraňuje přírodu

4. Duháček v říši tradic

Duháčkova dýňová párty, Duháček v říši čertíků, Zářivé Vánoce s Duháčkem, Duháček a hvězda Tří králů, Duháčkova masopustní jízda, Duhové Velikonoce, Duháček v ráji barevných klobouků, Duháček a kytice sedmi barev, Den dětí v barvách duhy, Duháček a mezinárodní dny

Popis a charakteristika jednotlivých integrovaných bloků

1. Duháček se učí žít mezi ostatními

Blok „Duháček se učí žít mezi ostatními“ seznamuje děti s životem v rodině, s prostředím, ve kterém žijí, s technikou a digitálními technologiemi, s celou planetou a vesmírem. Děti mohou objevovat různé kultury a jejich zvyklosti. Integrovaný blok jim nabídne možnost prostřednictvím knih a jiných zdrojů objevovat neznámé.

Cílem IB: Rozvíjet u dětí povědomí o kulturních a společenských událostech, podporovat radostné prožívání svátků, společné sdílení a tvořivost. Vést děti k úctě k hodnotám regionu i kulturní rozmanitosti. Podporovat zdravé vztahy v rodině a mezi vrstevníky. Přiblížit dětem různá povolání, vést je k aktivnímu a odpovědnému postoji k okolnímu světu.

OBLAST	OVU	NABÍDKA ČINNOSTÍ
1. Dítě a jeho tělo (DJT) **Tělo, smysly a biologické potřeby** (TSB)	Rozlišuje pomocí všech smyslů. (DJT-TSB-000-PV1-003)	Rozlišování zvuků v okolí, hmatové hry…
Pohyb, hrubá a jemná motorika (PHJ)	Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. (DJT-PHJ-000-PV1-003) Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. (DJT-PHJ-000-PV1-004) Zvládá základy grafomotoriky. (DJT-PHJ-000-PV1-005) Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. (DJT-PHJ-000-PV1-006) Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu. (DJT-PHJ-000-PV1-007)	Navlékání korálků, zapínání knoflíků, opičí dráha, hudebně pohybové hry, artikulační cvičení, pracovní listy…
Praktický život (PZI)	Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami. (DJT-PZI-000-PV1-002) Využívá příležitostí k samostatnosti a sebeobslužným činnostem. (DJT-PZI-000-PV1-003)	Nalévání pití, mazání svačinek, výtvarné a pracovní činnosti…
Ochrana zdraví (OZD)	Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky. (DJT-OZD-000-PV1-003)	Dodržování pravidel bezpečnosti…
2. Dítě a jeho psychika (DJP)	Navazuje a rozvíjí citové vztahy. (DJP-SAE-000-PV1-004)	Společenské a stolní hry…

Sebepojetí, autonomie a emoce (SAE)	Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. (DJP-SAE-000-PV1-005) Vyrovnává se s neúspěchem. (DJP-SAE-000-PV1-006)	
Myšlenkové operace a procesy (MOP)	Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie. (DJP-MOP-000-PV1-001) Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektu, osob a jevů a odhalí vzájemní souvislosti mezi nimi. (DJP-MOP-000-PV1-002) Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. (DJP-MOP-000-PV1-003) Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. (DJP-MOP-000-PV1-004) Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či příběhu. (DJP-MOP-000-PV1-005) Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. (DJP-MOP-000-PV1-006) Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. (DJP-MOP-000-PV1-007) Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. (DJP-MOP-000-PV1-008)	Práce s lupou, řazení dle dějové posloupnosti, třídění a úklid dle předlohy nebo kritérií, hlavolamy, otázky typu „co by kdyby“, hádanky, puzzle…

	Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. (DJP-MOP-000-PV1-009) Ověří správnost řešení. (DJP-MOP-000-PV1-010)	
Představivost, fantazie, tvořivost (PFT)	Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. (DJP-PFT-000-PV1-001) Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. (DJP-PFT-000-PV1-002)	Výroba dárků, fotodokumentace a následná reflexe aktivity…
Jazyk a řeč (JAR)	Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. (DJP-JAR-000-PV1-001) Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. (DJP-JAR-000-PV1-002) Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. (DJP-JAR-000-PV1-003) Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. (DJP-JAR-000-PV1-004) Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. (DJP-JAR-000-PV1-005) Rozpozná rým, rytmizuje. (DJP-JAR-000-PV1-006) Vypráví jednoduchý děj. (DJP-JAR-000-PV1-007)	Mluvní vzor, zařazování básniček, písniček, popis obrázku nebo události, fonematická cvičení, dramatizace, popěvky či písně v jiném jazyce, vystoupení na veřejnosti, besídky a školní slavnosti …

	Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. (DJP-JAR-000-PV1-008) Formuluje instrukce a předá je ostatním. (DJP-JAR-000-PV1-009) Rozliší český jazyk od jiných jazyků. (DJP-JAR-000-PV1-010)	
Předčtenářské dovednosti (PDO)	Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. (DJP-PDO-000-PV1-001) Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj. (DJP-PDO-000-PV1-002) Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. (DJP-PDO-000-PV1-003) Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. (DJP-PDO-000-PV1-004) Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. (DJP-PDO-000-PV1-005) Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními. (DJP-PDO-000-PV1-006)	Čtenářské koutky různých žánrů a typů, spolupráce s knihovnou, rozbor textu, možnost dokončit příběh, obrázkové čtení…
Předmatematické představy (PMP)	Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. (DJP-PMP-000-PV1-002) Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění. (DJP-PMP-000-PV1-003)	Vyhledávání vhodných dvojic, půlené obrázky, třídění, řazení, srovnávání, kombinace, kategorizace, počítání předmětů, zdůvodnění zvoleného postupu…

	Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. (DJP-PMP-000-PV1-004) Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary. (DJP-PMP-000-PV1-005) Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. (DJP-PMP-000-PV1-006) Sestavuje prostorové objekty podle předlohy. (DJP-PMP-000-PV1-007) Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování. (DJP-PMP-000-PV1-008)	
3. Dítě, ten druhý a společnost (DDS) **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti** (ASO)	Přijímá různé sociální role. (DDS-ASO-000-PV1-003)	Námětové hry, dramatizace, prožitkové učení…
Základy etikety a morální hodnoty (ZEH)	Chová se zdvořile v kontaktu dospělými a dětmi. (DDS-ZEH-000-PV1-001) Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. (DDS-ZEH-000-PV1-005)	Zdvořilostní návyky, návštěva kulturních akcí…
Svět lidí a kultury (SLK)	Pojmenuje místo a zemi, ve které žije. (DDS-SLK-000-PV1-001)	Návštěvy památek, rozvíjení povědomí o státních symbolech, práce s mapou, knihou, objevování okolí MŠ,

	Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. (DDS-SLK-000-PV1-002) Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. (DDS-SLK-000-PV1-003) Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými. (DDS-SLK-000-PV1-004) Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu. (DDS-SLK-000-PV1-005)	situační učení a sdílení zkušeností…
Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování (ZKV)	Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. (DDS-ZKV-000-PV1-001) Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-002) Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. (DDS-ZKV-000-PV1-003) Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. (DDS-ZKV-000-PV1-004) Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-005)	Hra na hudební nástroje, hudebně pohybové aktivity, dramatizace, dechová, artikulační a hlasová cvičení, poslech a improvizace hudby, výtvarné a pracovní činnosti…
4. Dítě a svět (DAS)	Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v MŠ, v okolí MŠ, v širším prostředí	Výpravy, výlety, exkurze, konstruktivní stavebnice, tvorba

Poznávání světa a přírody (PSP)	a v obci. (DAS-PSP-000-PV1-001) Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. (DAS-PSP-000-PV1-004) Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a pro život na Zemi. (DAS-PSP-000-PV1-005)	plánků, střídání ročních dob, denní doby, využití Albi tužek a encyklopedií, řemesla a povolání (minulost – současnost), výukové hry…
Životní prostředí a jeho ochrana (ZPO)	Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. (DAS-ZPO-000-PV1-001) Udržuje pořádek v blízkém okolí. (DAS-ZPO-000-PV1-002) Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. (DAS-ZPO-000-PV1-003) Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit. (DAS-ZPO-000-PV1-004)	Sledování proměn stejného místa v průběhu času, vliv dopravních prostředků na život ve městě…
Bezpečné chování (BCH)	Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. (DAS-BCH-000-PV1-003)	Dodržování pravidel silničního provozu, návštěvy dopravního hřiště, dopravní výchova na zahradě MŠ, IZS.

2. Duháček pečuje o tělo i duši

Blok „Duháček pečuje o tělo i duši“ seznamuje děti s prostředím MŠ a jejím okolím, s pravidly společenského soužití, s lidským tělem, nemocemi, zdravým životním stylem a možností ochrany zdraví svého a ostatních. Podporuje celkovou pohodu dítěte, vede k pozitivnímu přístupu ke sportu a zdravé stravě.

Cílem IB: Získávat základní poznatky o člověku, jeho těle, zdraví a životním stylu. Chránit a spoluvytvářet zdravé a přívětivé prostředí, ve kterém žijí. Podporovat u dětí pozitivní sebepojetí a kladný vztah ke sportu. Přirozeně se adaptovat na život ve škole a aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy.

OBLAST	OVU	NABÍDKA ČINNOSTÍ
1. Dítě a jeho tělo (DJT) **Tělo, smysly a biologické potřeby** (TSB)	Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. (DJT-TSB-000-PV1-001) Zachovává správné držení těla. (DJT-TSB-000-PV1-002) Rozlišuje pomocí všech smyslů. (DJT-TSB-000-PV1-003) Naplňuje své biologické potřeby. (DJT-TSB-000-PV1-004)	Využití encyklopedií, skládaček, vrstvené puzzle, hra hlava, ramena, smyslové aktivity, hra dotkni se – cvičení před zrcadlem…
Pohyb, hrubá a jemná motorika (PHJ)	Zvládá základní pohybové dovednosti. (DJT-PHJ-000-PV1-001) Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost. (DJT-PHJ-000-PV1-002) Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. (DJT-PHJ-000-PV1-003) Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. (DJT-PHJ-000-PV1-004) Zvládá základy grafomotoriky. (DJT-PHJ-000-PV1-005)	Jógové prvky, chůze, běh, rovnovážné cviky, přirozený pohyb na zahradě, využití odrážedel a herních prvků, sebeobsluha, dechová a artikulační cvičení, špetkový úchop, uvolňovací cviky ruky, modelování.

	Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. (DJT-PHJ-000-PV1-006) Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu. (DJT-PHJ-000-PV1-007) Vyhledává příležitosti k pohybu. (DJT-PHJ-000-PV1-008)	
Praktický život (PZI)	Zvládá sebeobsluhu. (DJT-PZI-000-PV1-001) Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami. (DJT-PZI-000-PV1-002) Využívá příležitostí k samostatnosti a sebeobslužným činnostem. (DJT-PZI-000-PV1-003)	Situační učení – oblékání, stolování, obouvání, nalévání, výtvarné a pracovní činnosti.
Fyzická zdatnost (FZD)	Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost. (DJT-FZD-000-PV1-001) Překonává fyzické překážky. (DJT-FZD-000-PV1-002)	Využití zahradních herních prvků a přírodního terénu.
Ochrana zdraví (OZD)	Má osvojené základní hygienické návyky**.** (DJT-OZD-000-PV1-001) Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí**.** (DJT-OZD-000-PV1-002) Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky**.** (DJT-OZD-000-PV1-003)	Péče o osobní hygienu a porozumění jejímu významu, situační a prožitkové učení, podpora zdravého životního stylu, otužování, prevence rizikového chování.
2. Dítě a jeho psychika (DJP)	Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní bez jejich opory. (DJP-SAE-000-PV1-001)	Vytváření příjemného klima při adaptaci, akce a výlety mimo areál školy, předávání

Sebepojetí, autonomie a emoce (SAE)	Orientuje se v základních emocích a pocitech. (DJP-SAE-000-PV1-002) Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. (DJP-SAE-000-PV1-003) Navazuje a rozvíjí citové vztahy. (DJP-SAE-000-PV1-004) Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. (DJP-SAE-000-PV1-005) Vyrovnává se s neúspěchem. (DJP-SAE-000-PV1-006)	vzkazů, podpora odolnosti dětí v různých situacích, pojmenování citů a pocitů, využití piktogramů.
Myšlenkové operace a procesy (MOP)	Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. (DJP-MOP-000-PV1-003) Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. (DJP-SAE-000-PV1-004) Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či příběhu. (DJP-SAE-000-PV1-005) Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. (DJP-SAE-000-PV1-006) Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. (DJP-SAE-000-PV1-007) Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. (DJP-SAE-000-PV1-008)	Řazení dle dějové posloupnosti, třídění dle kritérií, skládání s předlohou i bez předlohy, hlavolamy, otázky typu „co by kdyby“, hádanky, puzzle, vnímání vlastního těla, rozhovory, jak se dnes cítím, hra s emočními kartami, nabývání socio-emočních dovedností.

	Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. (DJP-SAE-000-PV1-009) Ověří správnost řešení. (DJP-SAE-000-PV1-010)	
Představivost, fantazie, tvořivost (PFT)	Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. (DJP-PFT-000-PV1-002)	Kooperativní činnost, nabídka různých materiálů k vlastnímu využití.
Jazyk a řeč (JAR)	Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. (DJP-JAR-000-PV1-001) Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. (DJP-JAR-000-PV1-002) Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. (DJP-JAR-000-PV1-003) Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. (DJP-JAR-000-PV1-004) Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. (DJP-JAR-000-PV1-005) Rozpozná rým, rytmizuje. (DJP-JAR-000-PV1-006) Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. (DJP-JAR-000-PV1-008) Formuluje instrukce a předá je ostatním. (DJP-JAR-000-PV1-009)	Správný mluvní vzor, pěvecké činnosti, hra „na marťana – hláskování“, využití říkanek, rýmovaček, slovní fotbal, vyprávění děje podle obrázků, doplnění chybějících slov, využití „Klokanova kufru“…
Předčtenářské dovednosti (PDO)	Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí	Čtenářské koutky k danému tématu.

	jejich významu a funkci. (DJP-PDO-000-PV1-005)	
Předmatematické představy (PMP)	Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění. (DJP-PMP-000-PV1-003) Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. (DJP-PMP-000-PV1-006)	Hry na určování počtu, deskové hry s hrací kostkou, míčové hry, manipulace s drobnými předměty pro porovnání kvantity, 3D objekty z různých materiálů.
3. Dítě, ten druhý a společnost (DDS) **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti** (ASO)	Přijímá různé sociální role. (DDS-ASO-000-PV1-003) Poradí si v nové situaci. (DDS-ASO-000-PV1-001) Začlení se do skupiny. (DDS-ASO-000-PV1-002) Ovlivňuje směřování společné činnosti. (DDS-ASO-000-PV1-004) Navazuje a udržuje dětská přátelství. (DDS-ASO-000-PV1-005)	Prožitkové učení, dramatizace, námětové a kooperativní hry, diskuse, hra na „reportéra – představ kamaráda“, rozvoj týmových her…
Základy etikety a morální hodnoty (ZEH)	Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi. (DDS-ZEH-000-PV1-001) Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. (DDS-ZEH-000-PV1-002) Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. (DDS-ZEH-000-PV1-003) Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých. (DDS-ZEH-000-PV1-004)	Společné formulování pravidel v návaznosti na aktuální situaci. Situační učení, respektování názoru druhého.

	Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. (DDS-ZEH-000-PV1-005)	
Svět lidí a kultury (SLK)	Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými. (DDS-SLK-000-PV1-004) Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu. (DDS-SLK-000-PV1-005)	Modelové situace, besedy s odborníky, IZS…
Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování (ZKV)	Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. (DDS-ZKV-000-PV1-001) Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. (DDS-ZKV-000-PV1-003) Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. (DDS-ZKV-000-PV1-004) Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-005)	Pantomima, hra na tělo, použití různorodých materiálů při zobrazování lidského těla, zobrazení různých sportovních aktivit a zážitků z nich…
<u>4. Dítě a svět</u> (DAS) **Poznávání světa a přírody** (PSP)	Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v MŠ, v okolí MŠ, v širším prostředí a v obci. (DAS-PSP-000-PV1-001)	Pozorování okolí, námětové výpravy do okolí, návštěvy veřejných míst, komentujeme, co vidíme…
Životní prostředí a jeho ochrana (ZPO)	Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. (DAS-ZPO-000-PV1-001)	Zážitkové učení, volba vhodného oblečení, diskuze o významu udržování pořádku a o

	Udržuje pořádek v blízkém prostředí. (DAS-ZPO-000-PV1-002) Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. (DAS-ZPO-000-PV1-003)	situacích ovlivňujících naše zdraví.
Bezpečné chování (BCH)	Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích. (DAS-BCH-000-PV1-001) Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout. (DAS-BCH-000-PV1-002) Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. (DAS-BCH-000-PV1-003) Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami. (DAS-BCH-000-PV1-004)	Nácvik modelových situací, diskuze o rizicích, základy první pomoci, IZS…

3. Duháček objevuje kouzlo přírody

Blok „Duháček objevuje kouzlo přírody“ seznamuje děti se změnami v přírodě během celého roku, využíváním školní zahrady, vycházkami a výlety do přírody, s pozorováním živočichů, nabízí jim činnosti s plody a jinými přírodninami.

Děti se učí vnímat souvislosti, objevují zákonitosti přírody a uvědomují si, že jsou součástí širšího celku. Děti se společně učí přírodu chránit a porozumět jí.

Cílem IB: Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách. Vést děti prostřednictvím

globální výchovy k morálnímu environmentálnímu vnímání. Osvojovat si poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o přírodu a k ochraně dítěte před jejími nebezpečnými vlivy.

OBLAST	OVU	NABÍDKA ČINNOSTÍ
1. Dítě a jeho tělo (DJT) **Tělo, smysly a biologické potřeby** (TSB)	Rozlišuje pomocí všech smyslů (DJT-TSB-000-PV1-003)	Využití badatelských činností, mikroskopů, lup, pinzet, smyslové hry, smyslový chodníček na zahradě MŠ, hmyzí hotel…
Pohyb, hrubá a jemná motorika (PHJ)	Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. (DJT-PHJ-000-PV1-003) Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. (DJT-PHJ-000-PV1-004) Zvládá základy grafomotoriky. (DJT-PHJ-000-PV1-005)	Využití netradičních přírodních pomůcek, manipulativní činnosti s různými materiály, fonační cvičení…
Praktický život (PZI)	Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami. (DJT-PZI-000-PV1-002) Využívá příležitostí k samostatnosti a sebeobslužným činnostem. (DJT-PZI-000-PV1-003)	Využití přírodní učebny, polytechnické činnosti, péče o užitkové a okrasné záhony, dendrofon…
Ochrana zdraví (OZD)	Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky. (DJT-OZD-000-PV1-003)	Situační učení „coby – kdyby“, seznamování s ochrannými pomůckami…
2. Dítě a jeho psychika (DJP)	Navazuje a rozvíjí citové vztahy. (DJP-SAE-000-PV1-004)	Péče o zvířata a rostliny, seznamování s příčinou a

Sebepojetí, autonomie a emoce (SAE)	Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. (DJP-SAE-000-PV1-005) Vyrovnává se s neúspěchem**.** (DJP-SAE-000-PV1-006)	důsledkem, smíření se se ztrátou.
Myšlenkové operace a procesy (MOP)	Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie. (DJP-MOP-000-PV1-001) Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektu, osob a jevů a odhalí vzájemní souvislosti mezi nimi. (DJP-MOP-000-PV1-002) Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. (DJP-MOP-000-PV1-003) Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. (DJP-MOP-000-PV1-004) Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či příběhu. (DJP-MOP-000-PV1-005) Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. (DJP-MOP-000-PV1-006) Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. (DJP-MOP-000-PV1-007) Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. (DJP-MOP-000-PV1-008)	Třídění dle kritérií, vyhledávání společných a rozdílných znaků, sledování zákonitostí v přírodě, využití digitálních technologií a rozmanitých oborů, sezónní práce…

	Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. (DJP-MOP-000-PV1-009) Ověří správnost řešení. (DJP-MOP-000-PV1-010)	
Představivost, fantazie, tvořivost (PFT)	Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. (DJP-PFT-000-PV1-002)	Podporujeme individuální aktivitu dítěte, široký výběr pomůcek a přírodnin.
Jazyk a řeč (JAR)	Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. (DJP-JAR-000-PV1-001) Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. (DJP-JAR-000-PV1-002) Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. (DJP-JAR-000-PV1-003) Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. (DJP-JAR-000-PV1-004) Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. (DJP-JAR-000-PV1-005) Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. (DJP-JAR-000-PV1-008)	Sluchové vnímání, zvuky přírody, bajky, dramatizace, básničky, písničky, rytmizace, správný mluvní vzor…
Předmatematické představy (PMP)	Roztřídí, vybere, spáruje a skombinuje objekty na základě jejich vlastností. (DJP-PMP-000-PV1-001) Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. (DJP-PMP-000-PV1-002)	Využití vah, určování více, méně, stejně, zaznamenání vývoje rostlin a živočichů, fáze děje (ubývání měsíce, jídla), třídění dle kritérií, pohádka O třech medvědech…

	Určí postupným načítání po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění. (DJP-PMP-000-PV1-003) Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. (DJP-PMP-000-PV1-004)	
Předčtenářské dovednosti (PDO)	Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. (DJP-PDO-000-PV1-005)	Nabídka knih k tématu, rozbor textu pohádek, značky v přírodě (pes, odpad, záznam počasí, návykové látky atd.).
3. Dítě, ten druhý a společnost (DDS) **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování** (ZKV)	Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. (DDS-ZKV-000-PV1-001) Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-002) Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. (DDS-ZKV-000-PV1-003) Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. (DDS-ZKV-000-PV1-004) Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-005)	Dramatizace, stavění domků pro skřítky v přírodě (v lese, v parku), polytechnické činnosti, ovládání zahradního nářadí, péče o zahradu a okolí.
4. Dítě a svět (DAS)	Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich	Výpravy do okolí, pozorování okolí, sbírání přírodnin a

Poznávání světa a přírody (PSP)	názvy. (DAS-PSP-000-PV1-002) Porovnává charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody. (DAS-PSP-000-PV1-003) Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. (DAS-PSP-000-PV1-004) Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a pro život na Zemi. (DAS-PSP-000-PV1-005)	jejich využití, 3 D modely zvířat a přírodnin, badatelské činnosti, záznam počasí….
Životní prostředí a jeho ochrana (ZPO)	Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. (DAS-ZPO-000-PV1-001) Udržuje pořádek v blízkém okolí. (DAS-ZPO-000-PV1-002) Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. (DAS-ZPO-000-PV1-003) Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit. (DAS-ZPO-000-PV1-004) Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy. (DAS-ZPO-000-PV1-005) Respektuje různé formy života. (DAS-ZPO-000-PV1-006)	Třídění odpadu, recyklace, smysluplné využití přírodních zdrojů, koloběh vody, respekt ke všem formám života, vnímání životního cyklu…
Bezpečné chování (BCH)	Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout. (DAS-BCH-000-PV1-002) Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích v kontaktu se	Diskuse „coby – kdyby“, modelové situace, prevence rizikového chování.

	zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami. (DAS-BCH-000-PV1-004)	

4. Duháček v říši tradic

Blok „Duháček v říši tradic“ seznamuje děti s tradicemi a významnými dny. Děti mohou objevovat různé kultury a jejich zvyklosti. Integrovaný blok jim umožňuje pochopit význam tradic prožitkem či z pomoci digitální technologie.

Cílem IB: Rozvíjet u dětí povědomí o kulturních a společenských tradicích, podporovat radostné prožívání svátků, společné sdílení a tvořivost. Vést děti k úctě k hodnotám regionu i kulturní rozmanitosti.

OBLAST	OVU	NABÍDKA ČINNOSTÍ
1. Dítě a jeho tělo (DJT) **Tělo, smysly a biologické potřeby** (TSB)	Rozlišuje pomocí všech smyslů. (DJT-TSB-000-PV1-003)	Rozlišování zvuků hudebních nástrojů, hmatové hry, pečení (vlastnosti surovin)…
Pohyb, hrubá a jemná motorika (PHJ)	Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. (DJT-PHJ-000-PV1-003) Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. (DJT-PHJ-000-PV1-004) Zvládá základy grafomotoriky. (DJT-PHJ-000-PV1-005) Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. (DJT-PHJ-000-PV1-006) Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho	Navlékání korálků, zapínání knoflíků, hudebně pohybové hry, artikulační cvičení, pracovní listy, vystoupení…

	podle pokynu. (DJT-PHJ-000-PV1-007)	
Praktický život (PZI)	Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami. (DJT-PZI-000-PV1-002)	Výtvarné a pracovní činnosti…
Ochrana zdraví (OZD)	Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky. (DJT-OZD-000-PV1-003) Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí. (DJT-OZD-000-PV1-002)	Dodržování pravidel bezpečnosti…
2. Dítě a jeho psychika (DJP) **Sebepojetí, autonomie a emoce** (SAE)	Navazuje a rozvíjí citové vztahy. (DJP-SAE-000-PV1-004) Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. (DJP-SAE-000-PV1-005) Vyrovnává se s neúspěchem. (DJP-SAE-000-PV1-006)	Hodnocení a sebehodnocení, společenské a stolní hry…
Myšlenkové operace a procesy (MOP)	Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektu, osob a jevů a odhalí vzájemní souvislosti mezi nimi. (DJP-MOP-000-PV1-002) Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. (DJP-MOP-000-PV1-004) Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či příběhu. (DJP-MOP-000-PV1-005) Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. (DJP-MOP-000-PV1-006)	Řazení dle dějové posloupnosti, třídění a úklid dle předlohy nebo kritérií, otázky typu „co by kdyby“, hádanky, puzzle…

	Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. (DJP-MOP-000-PV1-007) Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. (DJP-MOP-000-PV1-008) Ověří správnost řešení. (DJP-MOP-000-PV1-010)	
Představivost, fantazie, tvořivost (PFT)	Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. (DJP-PFT-000-PV1-001) Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. (DJP-PFT-000-PV1-002)	Výroba masek, fotodokumentace a následná reflexe aktivity…
Jazyk a řeč (JAR)	Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. (DJP-JAR-000-PV1-001) Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. (DJP-JAR-000-PV1-002) Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. (DJP-JAR-000-PV1-003) Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. (DJP-JAR-000-PV1-004) Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. (DJP-JAR-000-PV1-005)	Mluvní vzor, zařazování básniček, písniček, popis obrázku nebo události, fonematická cvičení, dramatizace, popěvky či písně v jiném jazyce, vystoupení na veřejnosti, besídky a školní slavnosti …

	Rozpozná rým, rytmizuje. (DJP-JAR-000-PV1-006) Vypráví jednoduchý děj. (DJP-JAR-000-PV1-007) Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. (DJP-JAR-000-PV1-008) Formuluje instrukce a předá je ostatním. (DJP-JAR-000-PV1-009) Rozliší český jazyk od jiných jazyků. (DJP-JAR-000-PV1-010)	
Předčtenářské dovednosti (PDO)	Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. (DJP-PDO-000-PV1-001) Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj. (DJP-PDO-000-PV1-002) Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. (DJP-PDO-000-PV1-003) Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. (DJP-PDO-000-PV1-004) Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními. (DJP-PDO-000-PV1-006)	Čtenářské koutky různých žánrů a typů, spolupráce s knihovnou, rozbor textu, možnost dokončit příběh, obrázkové čtení…
Předmatematické představy (PMP)	Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. (DJP-PMP-000-PV1-002) Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. (DJP-PMP-000-PV1-006)	Hry na přiřazování k ročním obdobím (Vánoce, Velikonoce,…), vyhledávání vhodných dvojic, půlené obrázky, třídění, řazení, kategorizace, ,

	Sestavuje prostorové objekty podle předlohy. (DJP-PMP-000-PV1-007)	zdůvodnění zvoleného postupu…
3. Dítě, ten druhý a společnost (DDS) **Základy etikety a morální hodnoty** (ZEH)	Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi. (DDS-ZEH-000-PV1-001) Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. (DDS-ZEH-000-PV1-005)	Zdvořilostní návyky, návštěva kulturních akcí…
Svět lidí a kultury (SLK)	Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. (DDS-SLK-000-PV1-002) Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. (DDS-SLK-000-PV1-003)	Práce s mapou, knihou, situační učení a sdílení zkušeností, hraní sociálních rolí…
Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování (ZKV)	Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. (DDS-ZKV-000-PV1-001) Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-002) Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. (DDS-ZKV-000-PV1-003) Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. (DDS-ZKV-000-PV1-004) Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-005)	Hra na hudebně-rytmické nástroje, hudebně pohybové aktivity, dramatizace, dechová, artikulační a hlasová cvičení, poslech a improvizace hudby, výtvarné a pracovní činnosti…
4. Dítě a svět (DAS)	Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v MŠ, v okolí MŠ, v širším prostředí	Výpravy, výlety, exkurze, tvorba plánků, využití Albi

Poznávání světa a přírody (PSP)	a v obci. (DAS-PSP-000-PV1-001)	tužek a encyklopedií, výukové hry…
Bezpečné chování (BCH)	Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích. (DAS-BCH-000-PV1-001)	Domlouváme se na signálech a pokynech při rizikových situacích, ověřujeme jejich porozumění.

SYSTÉM EVALUACE

CÍLE AUTOEVALUACE

- systematicky sledovat a zvyšovat kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu,
- podporovat profesní rozvoj pedagogů a týmovou spolupráci,
- vyhodnocovat naplňování cílů ŠVP a upravovat vzdělávací nabídku podle potřeb dětí,
- vytvářet podmínky pro rovný přístup ke vzdělávání všech dětí,
- posilovat spolupráci s rodinou a širší komunitou,
- identifikovat silné stránky školy a oblasti pro další rozvoj.

OBLASTI A KRITÉRIA AUTOEVALUACE

1. Podmínky vzdělávání

- **Personální podmínky** – odborná způsobilost zaměstnanců a jejich profesní rozvoj.
- **Materiální podmínky** – vybavení tříd, školních zahrad a kuchyní, dodržování bezpečnostních a hygienických norem.
- **Organizační podmínky** – účelnost a vhodnost organizace dne.
- **Psychosociální podmínky** – klima školy, komunikace s dětmi, nastavení pravidel, respektování individuálních potřeb, týmová spolupráce.

- **Životospráva** – stravování, pobyt venku, respektování potřeb pohybu, odpočinku a spánku dětí.
- **Řízení mateřské školy** – koncepce školy, informační systém, vymezení kompetencí, kontrola a hodnocení práce zaměstnanců.
- **Spolupráce s rodiči** – kvalita vztahů, formy komunikace, míra zapojení rodičů do života školy, informovanost.
- **Podpora dětí s přiznaným podpůrným opatřením** – vytváření vhodných podmínek pro jejich vzdělávání.

2. Průběh a výsledky vzdělávání

- **Soulad TVP a ŠVP** – naplňování stanovených cílů.
- **Kvalita výchovně-vzdělávacího procesu** – učební prostředí, komunikace, vzdělávací strategie, spolupráce s rodinou, plánování a evaluace.
- **Hodnocení dětí** – pedagogická diagnostika, reflexe, formativní hodnocení, spolupráce s rodinou.
- **Kvalita zpracování ŠVP a TVP** – soulad s RVP PV.

METODY A NÁSTROJE AUTOEVALUACE

- **Sebereflexe pedagogů** – vedení reflexních záznamů, odborné rozhovory (4x ročně).
- **Hospitační činnost** – vzájemné hospitace pedagogů (2x ročně) a hospitace vedením školy (měsíčně).
- **Dotazníková šetření** – zaměřená na rodiče (dle projektů během roku), případně zaměstnance školy (1x ročně).
- **Rozhovory a diskuze** – v rámci pedagogického sboru i ve spolupráci s rodiči (průběžně).
- **Analýza pedagogické dokumentace** – portfolia dětí, třídní knihy, plánování (průběžně).
- **Systematické pozorování dětí** – cílené sledování vývoje a vzdělávacích pokroků (průběžně).

ODPOVĚDNOST UČITELŮ A DALŠÍCH PRACOVNÍKŮ

- **Ředitelka mateřské školy**

  Zodpovídá za **koordinaci celého procesu autoevaluace**, stanovování plánů a cílů, **vedení týmu** a zajištění **zpětné vazby** vedoucí ke zkvalitňování práce mateřské školy.

- **Učitelky mateřské školy**

  Provádějí **průběžnou sebereflexi**, sledují a vyhodnocují **vzdělávací proces**, vedou příslušnou dokumentaci a **aktivně se podílejí na rozvoji a zkvalitňování ŠVP**.

- **Asistenti pedagoga**

  Podílejí se na **poskytování zpětné vazby** a **spolupracují při sledování a vyhodnocování vývoje dětí**, zejména v oblasti jejich individuálních potřeb.

- **Školní asistent a provozní pracovníci**

  Spolupracují při **vyhodnocování provozních, organizačních a materiálních podmínek** mateřské školy a přispívají k vytváření kvalitního vzdělávacího prostředí.

- **Rodiče a zákonní zástupci**

  Podílejí se na autoevaluaci mateřské školy **poskytováním zpětné vazby**, zejména formou dotazníků, rozhovorů a neformální komunikace.

FORMATIVNÍ HODNOCENÍ

Formativní hodnocení je nedílnou součástí vzdělávacího procesu v naší mateřské škole. Umožňuje pedagogům systematicky sledovat pokrok dětí, poskytovat jim pravidelnou zpětnou vazbu a plánovat další rozvoj v souladu s individuálními potřebami.

Je založeno na pozorování, rozhovoru, portfoliu dítěte a diagnostických nástrojích. Slouží jako podklad pro pedagogickou diagnostiku, spolupráci s rodiči a případnou spolupráci s poradenskými zařízeními.

Formativní hodnocení je průběžné, popisné hodnocení zaměřené na proces učení dítěte, jeho individuální pokrok a podporu dalšího rozvoje. Nepracuje se známkou, ale s pravidelnou zpětnou vazbou, která dítě motivuje a poskytuje mu jistotu při učení.

Cíle formativního hodnocení:

- Podporovat přirozené učení dítěte
- Rozvíjet sebehodnocení
- Posilovat vnitřní motivaci
- Sledovat individuální pokrok
- Podporovat bezpečné a respektující prostředí

Zásady:

- Respekt k individualitě dítěte
- Zaměření na proces, nikoliv na výkon
- Důraz na pozitivní zpětnou vazbu
- Neporovnávání dětí

Rozšířené diagnostické oblasti:

1. Sebeobsluha

- Hygiena
- Stolování
- Oblékání
- Samostatnost při činnostech

2. Komunikační dovednosti

- Slovní zásoba
- Výslovnost
- Porozumění
- Vyjadřování potřeb

3. Grafomotorika

- Úchop

- Tlak na podložku
- Orientace v ploše

4. Hrubá motorika

- Běh
- Skok
- Rovnováha
- Koordinace

5. Jemná motorika

- Manipulace s předměty
- Navlékání
- Stříhání
- Modelování

6. Sociální dovednosti

- Spolupráce
- Sdílení
- Empatie
- Respekt k pravidlům

7. Adaptace

- Odloučení
- Začlenění do kolektivu
- Jistota dítěte

8. Pozornost a soustředění

- Výdrž u činnosti
- Dokončování úkolů
- Reakce na pokyn

PŘÍLOHA č. 1

ÚSPĚŠNÉ ZAŘAZENÍ DVOULETÝCH DĚTÍ DO MŠ – PŘEHLED POVINNOSTÍ

1. Organizace vzdělávání a adaptace

Oblast	Povinnost / Doporučení
Postupná adaptace	Individuální adaptační plán, možnost přítomnosti zákonného zástupce
Režim dne	Zkrácený pobyt v prvních týdnech dle potřeb dítěte
První dny	Zvýšená pozornost – úzká spolupráce pedagogů, evidence průběhu adaptace
Zohlednění vývoje	Úprava organizace podle vývojových potřeb (delší hraní, odpočinek, flexibilita)

---

2. Personální zajištění

Oblast	Povinnost / Standard
Počet dětí na pedagoga	Dodržení sníženého počtu dětí ve třídě s dvouletými (obvykle max. 18 dle vyhlášek)
Asistent pedagoga / chůva	Doporučeno při větším počtu dvouletých dětí
Profesní připravenost	Školení k péči o nejmladší děti, BOZP, hygiena, první pomoc

---

3. Prostorové a hygienické podmínky

Oblast	Povinnost / Standard
Prostory	Bezpečné, přehledné, upravené pro nejmenší
Nábytek	Dětská toaleta, nízká umyvadla, odpovídající stolky a židle

Oblast	Povinnost / Standard
Hygiena	Děti dle schopností – podpora v sebeobsluze, ale dlouhodobě se nepožaduje 100% samostatnost
Odpočinek	Povinné lůžko, zajištění hygienických standardů, klidové prostředí
Pobyt venku	Denně, dle počasí; vybavení na převlékání, bezpečné hřiště

---

4. Vzdělávací a výchovné činnosti

Oblast	Povinnost / Princip
Individuální přístup	Respekt k vývojovým etapám a potřebám dvouletých
Zapojení do činností	Přizpůsobené aktivity – kratší, názorné, hravé
Samostatnost	Podpora v sebeobsluze, trpělivé vedení
Komunikační dovednosti	Podpora vyjadřování, pojmenovávání emocí, jednoduché instrukce
Bezpečnost	Neustálý dohled, prevence rizikových situací

---

5. Spolupráce s rodinou

Oblast	Postup / Povinnost
Seznámení s režimem MŠ	Informace rodičům, motivační adaptace
Individuální rozhovory	O vývoji dítěte, adaptační průběh, řešení obtíží
Společná pravidla	Jednotný přístup domov – školka
Pravidelné kontakty	Konzultace, doporučení, průběžná komunikace

---

6. Dokumentace

Oblast	Co vést / Zajistit
Zápis a adaptační dokumenty	Dohoda s rodiči, záznam o adaptaci
Výchovně-vzdělávací plán	Zohlednění dvouletých v ŠVP a třídním plánu
BOZP a hygienické postupy	Záznamy, průběžné kontroly

---

7. Materiální zabezpečení

Oblast	Požadavky
Didaktické pomůcky	Manipulační, senzorické, bezpečné hračky
Pomůcky k hygieně	Převlečení, pleny dle potřeby, papírové ručníky
Bezpečnostní prvky	Zajištěné zásuvky, rohy, uzamykání čisticích prostředků

Klíčové principy

- **respekt k tempu dítěte**
- **emocionální jistota a podpora**
- **pozitivní komunikace s rodiči**
- **bezpečné a podnětné prostředí**
- **trpělivost, stabilita, laskavost**

Ve třídách jsou integrovány dvouleté děti. Škola zajistí přizpůsobené podmínky – snížený počet dětí, podporu v adaptaci, materiální a hygienické vybavení a flexibilní režim dne. Pedagogové pracují s individuálními potřebami dítěte a úzce spolupracují s rodinami. Začlenění dětí probíhá úspěšně, s důrazem na bezpečí, emoční podporu a rozvoj základních sebeobslužných dovedností.

PŘÍLOHA č. 2

SYSTÉM PODPORY DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

1. Základní vymezení

Mateřská škola vytváří podmínky pro vzdělávání všech dětí s ohledem na jejich individuální potřeby, možnosti a schopnosti. Při vzdělávání respektuje individuální tempo dítěte, jeho aktuální vývojovou úroveň, zdravotní stav, sociální a rodinné podmínky a další okolnosti, které mohou ovlivňovat jeho vzdělávání.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění svých práv potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Mateřská škola poskytuje podpůrná opatření v souladu s platnými právními předpisy, zejména se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Podpůrná opatření jsou poskytována samostatně nebo v kombinaci podle individuálních vzdělávacích potřeb dítěte.

2. Podpůrná opatření prvního stupně

Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a dalších podmínek vzdělávání. Mateřská škola je poskytuje bez doporučení školského poradenského zařízení, pokud zjistí, že dítě potřebuje podporu k překonání obtíží ve vzdělávání.

Pedagogičtí pracovníci zejména:

- individualizují vzdělávací nabídku,
- přizpůsobují tempo, náročnost a organizaci činností možnostem dítěte,
- poskytují dítěti více času a prostoru pro zvládnutí úkolu,
- využívají názorné, praktické, prožitkové a multisenzorické metody,
- upravují způsob zadávání a vysvětlování činností,
- podporují rozvoj komunikace, pozornosti, motoriky, sebeobsluhy a sociálních dovedností,
- vytvářejí bezpečné a předvídatelné prostředí,

- využívají individuální práci a práci v malých skupinách,
- průběžně sledují a vyhodnocují pokroky dítěte,
- spolupracují se zákonnými zástupci dítěte.

Pokud samotné zohlednění individuálních potřeb dítěte není dostačující, může mateřská škola v rámci podpůrných opatření prvního stupně zpracovat **plán pedagogické podpory (PLPP)**.

3. Plán pedagogické podpory (PLPP)

PLPP není samostatným stupněm podpůrných opatření. Jedná se o nástroj školy pro plánování a vyhodnocování podpory poskytované v rámci podpůrných opatření prvního stupně.

PLPP může mateřská škola zpracovat zejména tehdy, pokud pro poskytování podpory prvního stupně nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte.

PLPP obsahuje zejména:

- popis obtíží a vzdělávacích potřeb dítěte,
- stanovení cílů podpory,
- konkrétní podpůrná opatření a pedagogické postupy,
- úpravy organizace a průběhu vzdělávání,
- způsob sledování a vyhodnocování účinnosti podpory.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně mateřská škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpory škola vyhodnotí, zda jsou stanovené cíle naplňovány.

Pokud poskytovaná podpora není dostačující, doporučí mateřská škola zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

4. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Pokud podpůrná opatření prvního stupně nepostačují k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte, mateřská škola spolupracuje se školským poradenským zařízením, zejména pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálně pedagogickým centrem.

Podpůrná opatření **druhého, třetího, čtvrtého a pátého stupně** jsou poskytována na základě doporučení školského poradenského zařízení a v souladu s platnými

právními předpisy a podmínkami informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte.

Jednotlivá podpůrná opatření mohou být poskytována samostatně nebo v kombinaci různých druhů a stupňů podle vzdělávacích potřeb dítěte.

Podpůrná opatření mohou zahrnovat zejména:

- úpravu organizace, metod a forem vzdělávání,
- úpravu podmínek vzdělávání,
- využívání speciálních učebních a kompenzačních pomůcek,
- pedagogickou intervenci,
- podporu dalšího pedagogického pracovníka, pokud je doporučena,
- asistenta pedagoga, pokud je doporučen jako podpůrné opatření,
- další opatření uvedená v doporučení školského poradenského zařízení.

Mateřská škola poskytuje doporučená podpůrná opatření bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a po splnění zákonných podmínek pro jejich poskytování.

Účinnost poskytovaných podpůrných opatření mateřská škola průběžně sleduje a vyhodnocuje a v případě potřeby spolupracuje se školským poradenským zařízením.

PODPŮRNÉ AKTIVITY MATEŘSKÉ ŠKOLY

Oblast řeči a komunikace

- individuální a skupinová logopedická prevence,
- rozvoj slovní zásoby a porozumění prostřednictvím her,
- dechová a artikulační cvičení,
- práce s obrázky, piktogramy a příběhy,
- rytmizace, říkadla, písně a rýmování.

Oblast kognitivních funkcí (pozornost, paměť, myšlení)

- hry na rozvoj pozornosti a soustředění,
- rozlišování tvarů, barev a velikostí,
- třídění, přiřazování a logické hry,
- práce s pracovními listy přiměřenými věku,
- rozvoj časové a prostorové orientace.

Oblast motoriky

- jemná motorika (modelování, stříhání, navlékání, grafomotorická cvičení),
- hrubá motorika (pohybové hry, cvičení, překážkové dráhy),
- nácvik správného úchopu a sezení,
- relaxační a uvolňovací cvičení.

Oblast sociálních a emočních dovedností

- podpora adaptace dítěte na prostředí MŠ,
- nácvik pravidel chování a spolupráce,
- řešení konfliktů formou rozhovorů a her,
- posilování sebedůvěry a samostatnosti,
- práce s emocemi (pojmenování, vyjadřování, zvládání).

Oblast pracovních a sebeobslužných dovedností

- nácvik oblékání, hygieny a stolování,
- vedení k samostatnosti při činnostech,
- dokončování úkolů,
- organizace a úklid pracovního prostoru.

Organizace a formy podpory

- individuální práce s dítětem,
- práce v malých skupinách,
- úprava tempa a náročnosti činností,
- využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů,
- spolupráce s rodiči,
- konzultace se školským poradenským zařízením.

5. Individuální vzdělávací plán (IVP)

Individuální vzdělávací plán není samostatným stupněm podpůrných opatření.

IVP mateřská škola zpracovává tehdy, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby dítěte a jeho zpracování je doporučeno školským poradenským zařízením.

IVP vychází ze školního vzdělávacího programu a z doporučení školského poradenského zařízení. Obsahuje zejména:

- údaje o vzdělávacích potřebách dítěte,
- cíle vzdělávání a podpory,
- konkrétní podpůrná opatření,

- úpravy metod, forem a organizace vzdělávání,
- způsob zapojení dítěte do vzdělávacích činností,
- způsob vyhodnocování naplňování IVP.

IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte a mateřská škola jeho naplňování průběžně sleduje a vyhodnocuje.

6. Praktické formy podpory v mateřské škole

Mateřská škola podle individuálních potřeb dětí využívá zejména tyto formy podpory:

Oblast řeči a komunikace

- rozvoj slovní zásoby a porozumění,
- individuální a skupinové aktivity podporující komunikační schopnosti,
- práce s obrázky, piktogramy a názornými pomůckami,
- rytmizace, říkadla, písně a rýmování,
- podpora alternativních a augmentativních způsobů komunikace, pokud jsou doporučeny.

Oblast pozornosti, paměti a myšlení

- hry na podporu koncentrace,
- třídění, přiřazování a jednoduché logické úkoly,
- názorné a manipulační činnosti,
- přiměřené členění úkolů,
- opakování a upevňování dovedností.

Oblast motoriky

- rozvoj jemné a hrubé motoriky,
- grafomotorické aktivity,
- pohybové hry a cvičení,
- nácvik sebeobslužných dovedností,
- využívání vhodných pomůcek.

Oblast sociálních a emočních dovedností

- podpora adaptace dítěte,
- rozvoj sociálních vztahů,
- nácvik pravidel a spolupráce,
- podpora zvládání emocí,
- posilování sebevědomí a samostatnosti,

- vytváření bezpečného a předvídatelného prostředí.

Organizační a pedagogická podpora

- individuální práce s dítětem,
- práce v malé skupině,
- diferenciace vzdělávací nabídky,
- úprava tempa a náročnosti činností,
- názorné a strukturované zadávání,
- využívání vhodných speciálních a kompenzačních pomůcek,
- spolupráce se zákonnými zástupci,
- spolupráce se školským poradenským zařízením a dalšími odborníky podle potřeb dítěte.

7. Spolupráce a vyhodnocování podpory

Mateřská škola při poskytování podpory spolupracuje zejména:

- se zákonnými zástupci dítěte,
- s pedagogickými pracovníky školy,
- se školskými poradenskými zařízeními,
- případně s dalšími odborníky podle individuálních potřeb dítěte.

O poskytování podpory a jejím vyhodnocování jsou vedeny odpovídající pedagogické záznamy v souladu s právními předpisy a vnitřním systémem pedagogické diagnostiky školy.

Cílem podpory je vytvořit dítěti takové podmínky, aby mohlo v maximální možné míře rozvíjet své schopnosti, dovednosti a samostatnost a aktivně se zapojovat do vzdělávání a života mateřské školy.

PŘÍLOHA Č. 3

II. MATEŘSKÁ ŠKOLA, JIRÁSKOVA 1141
IČO 70880603

PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2026 - 2027

OBSAH:

1. ÚVOD

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU
   2.1 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MATEŘSKÉ ŠKOLY NA JIRÁSKOVÉ ULICI
   2.2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MATEŘSKÉ ŠKOLY NA TYRŠOVÉ ULICI
   2.3 EVALUACE PP
   2.4 SPOLUPRÁCE RODINY A MATEŘSKÉ ŠKOLY
   2.5 SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI

3. CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
   3.1 SAMOSTATNOST
   3.2 SEBEDŮVĚRA
   3.3 SEBEROZVÍJENÍ
   3.4 VYTVÁŘENÍ PRAVIDEL
   3.5 PREVENCE PATOLOGICKÝCH JEVŮ
   3.6 DALŠÍ ZÁMĚRY PROGRAMU K ROZVOJI DĚTÍ

4. REALIZACE PROGRAMU

5. ÚKOLY PRO ŠKOLNÍ ROK

6. PŘÍLOHA 1
   6.1 VÍM, CO MI ŠKODÍ – SETKÁNÍ S ALKOHOLÍNEM
   6.2 VÍM, CO MI ŠKODÍ – SETKÁNÍ S DROGEROU
   6.3 VÍM, CO MI ŠKODÍ – SETKÁNÍ S ČADIMŮROU

   PŘÍLOHA 2
   DŮLEŽITÉ KONTAKTY

1. ÚVOD

Preventivní program je vypracován pro potřeby Mateřské školy Jiráskova v Moravské Třebové. Program vymezuje model přijatelného a vhodného chování dětí k ostatním a popisuje klima mateřské školy. Má napomoci vytvořit pracovnicím mateřské školy podnětné prostředí pro výchovu a směřování dětí ke zdravému životnímu stylu a tím napomáhat eliminovat škodlivé jevy současné společnosti, jakými jsou závislosti fyzické i psychické, nezdravé mezilidské vztahy. Dále pak i napomáhat v oblasti prevence vzniku psychických poruch vznikajících na základě působení výše uvedených negativních jevů. Uvádí konkrétní aktivity, jejich zařazení v průběhu roku.

Děti v předškolním věku se již mohou setkat s rizikovým chováním, jako je např. ohrožení na životě – šikana, týrání, zneužívání nebo drogy (především kouření a alkohol). Děti v předškolním věku získávají poznatky o světě a vytvářejí si s naší pomocí první postoje k různým skutečnostem.

Je tedy velmi důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolního vzdělávání a poskytnout jim potřebné informace takovou formou, která bude přiměřená jejich věku a rozumovým schopnostem.

„Zdravý zevnějšek má původ uvnitř“

Robert Urich

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Mateřská škola Jiráskova je pavilónová budova, která zahájila provoz v roce 1965. Od 1. 1. 2001 byla zřízena jako samostatný právní subjekt a v roce 2002 se stala I. Mateřská škola na ulici Tyršova 1 součástí II. Mateřské školy Jiráskova 1141, Moravská Třebová. Oba subjekty mají strategické postavení téměř v centru města. V současné době má mateřská škola 8 tříd, ve kterých je celkem umístěno 196 dětí. Kapacita na Jiráskové ulici 130 dětí, na Tyršové ulici 80 dětí. Každá ze součástí mateřské školy má vlastní jídelnu.

V obou pavilonech MŠ Jiráskova je zaměstnáno 10 pedagogických pracovnic, 1 asistentka pedagoga, 3 provozní zaměstnanci, 2 kuchařky, vedoucí stravování, účetní školy a údržbář. Na odloučeném pracovišti na ul. Tyršova je 6 pedagogických pracovnic, 1 provozní zaměstnanec a 1 kuchařka.

2.1 Analýza současného stavu Mateřské školy na Jiráskové ulici (5 tříd)

Každá třída má svoji lehárnu, kterou využíváme na klidné činnosti, WC, šatnu a malou tělocvičnu. Škola je pavilónová, propojena chodbami, takže je rozdělena na pavilon A a B, kde jsou pověřeny učitelky zastupováním ředitelky. Okolo budovy je velká zahrada, která je rozdělena na 2 části. Zahrada je využívána v každém ročním období. V jarních a letních měsících jsou veškeré činnosti převáděny na zahradu.

MŠ se nachází v blízkosti parku, v němž se občasně koncentrují lidé bez domova a drogově závislí. Několikrát se na zahradě našli použité injekční stříkačky. Prevencí je pravidelná důkladná kontrola zahrady MŠ, striktní zamykání všech vchodů do MŠ, podrobné a stále aktualizované Zmocnění k odvádění dětí z MŠ.

2.2 Analýza současného stavu Mateřské školy na Tyršové ulici (3 třídy)

Třídy jsou prostorné, propojené s lehárnou, kde skládáme matrace a lehátka, takže plocha je využita k dopoledním i odpoledním činnostem. Každá třída má své sociální vybavení odpovídající kapacitě dětí. Okolo budovy je velká členitá zahrada, která je plně využívána k činnostem s dětmi.

Vedle MŠ se nachází „obskurní ulička“, v níž se často schází lidé bez domova. Několikrát se na školní zahradě našly střepy od rozbitých lahví. Prevencí je pravidelná důkladná kontrola zahrady MŠ, celoroční zakrývání pískoviště plachtou, striktní zamykání všech vchodů do MŠ, podrobné a stále aktualizované Zmocnění k odvádění dětí z MŠ.

2.3 Evaluace Preventivního programu

Co se dařilo:

- otevřená a průběžná komunikace se zákonnými zástupci,
- podpora spolupráce a partnerských vztahů s rodinami,
- zapojování rodičů do života mateřské školy a společných aktivit,
- zachovávání osvědčených tradic a průběžné obohacování nabídky akcí,
- vytváření bezpečného, podnětného a příjemného prostředí mateřské školy,
- smysluplné využívání vnitřních i venkovních prostor školy pro vzdělávání a rozvoj dětí,
- spolupráce se zřizovatelem, poradenskými zařízeními a dalšími institucemi,
- podpora zdravého životního stylu a zdravých stravovacích návyků dětí,
- vytváření pozitivního klimatu školy založeného na bezpečí, důvěře, respektu a vzájemné spolupráci,
- dobrá spolupráce a komunikace mezi zaměstnanci školy,
- podpora rozvoje komunikačních, sociálních a emočních dovedností dětí,
- průběžné vzdělávání a proškolování zaměstnanců v oblasti bezpečnosti, prevence rizik a ochrany zdraví,
- vytváření podmínek pro prevenci rizikového chování a podporu zdravého psychosociálního vývoje dětí.

2.4 Spolupráce rodiny a mateřské školy

Prevence v rodině

→ vyvážený životní styl a záliby (nepřetěžovat, neočekávat nadprůměrné výsledky, dítě musí mít radost a zájem o činnost)

→ užitečná rodinná pravidla, která jsou pro děti srozumitelná a jasná (ideální výchovný styl je vřelý a středně omezující; liberální výchova má svá úskalí)

→ dobré hodnoty a vzory (rodiče dětem vzorem)

→ dobrá společnost a výběr kamarádů (vhodný výběr kamarádů)

→ posilovat zdravé sebevědomí (partnerský přístup)

→ spolupráce při výchově mezi dospělými, kteří se o dítě starají

→ projevovat zájem a získávat důvěru dítěte (udělat si na dítě čas, naslouchat mu)

→ umět s dětmi mluvit o tabáku, alkoholu, návykových látkách (správně a přiměřeně věku odpovídat dětem na otázky, vysvětlovat rizika)

Prevence v mateřské škole

→ seznámení se základními cíli prevence sociálně – patologických jevů a nežádoucích projevů chování dětí v MŠ (třídní schůzka)

→ beseda nebo přednáška pro rodiče k dané problematice

→ včasná informovanost rodičů o změnách chování jejich dětí

→ aktuální řešení problémů

→ poradenství v oblasti spolupráce rodičů s MŠ a odborníků

→ vyvěšení letáků s možností případné pomoci rodičům a dětem v dané problematice

2.5 Spolupráce s organizacemi

Mateřská škola spolupracuje s Magistrátem města Moravské Třebové, se všemi Základními školami v Moravské Třebové, s kulturními zařízeními města, s policií ČR, se záchrannou službou, hasičským sborem a vojenskou školou.

Vyhodnocování poskytované podpory

Mateřská škola průběžně sleduje a vyhodnocuje účinnost poskytovaných podpůrných opatření a jejich dopad na vzdělávání a rozvoj dítěte.

Při vyhodnocování učitelka sleduje zejména pokrok dítěte, jeho zapojení do vzdělávání, míru samostatnosti, reakci na zvolené metody a formy práce a případnou potřebu další podpory.

Výsledky vyhodnocování jsou využívány při dalším plánování vzdělávací nabídky a při úpravě pedagogických postupů.

Pokud poskytovaná podpůrná opatření prvního stupně nejsou dostatečná, mateřská škola ve spolupráci se zákonným zástupcem doporučí využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Další podpůrná opatření jsou následně poskytována v souladu s doporučením školského poradenského zařízení a platnými právními předpisy.

O poskytování a vyhodnocování podpory jsou vedeny odpovídající pedagogické záznamy.

3. CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Cílem našeho Preventivního programu je především tematicky zaměřené výchovně – vzdělávací působení jako součást výchovy a vzdělávání v naší mateřské škole.
Pomocí osvědčených a dětmi pozitivně přijímaných metod (pozorování, rozhovory, hry, dramatizace, výtvarné činnosti apod.) se zaměřujeme na vytváření odolnosti dětí vůči sociálně – patologickým jevům. Naší prioritou je, aby dítě takový jev rozpoznalo a umělo ho vyhodnotit úměrně svému věku i situaci a bylo schopno zareagovat, aniž by ohrozilo své zdraví.
Výchovné úsilí našich učitelek má vést k takovému působení na děti, aby v nich byly upevněny pozitivní vlastnosti a návyky. Cílem je i získání lidí v okolí dětí a jejich aktivnímu zapojení se do realizace programů zaměřených na zdravý životní styl, a to na neformální bázi při komunikaci s rodiči.

3.1 Samostatnost

Jedním z hlavních cílů ve výchovně – vzdělávacím procesu je samostatnost dětí. Samostatnost v sebeobsluze, v řešení každodenních situací, v rozhodování, plánování apod.

Komunikujeme s dětmi proto tak, aby zvládaly tyto dovednosti:

- → navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby)
- → samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- → jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- → vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak)
- → přicházet s vlastními nápady
- → zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi, odmítnout neznámé dospělé
- → snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- → nebát se požádat o radu, pomoc
- → plnit činnosti podle instrukcí

3.2 Sebedůvěra

Přiměřené vědomí vlastní důvěry v sebe je silným ochranným mechanismem. Součástí zdravého životního stylu je i zdravé sebevědomí. Vlastní sebevědomí spojené s úctou k druhému patří k základnímu životnímu postoji.

Sebedůvěra dětí je podmíněna optimální kvalitou vztahu k dětem v praktickém životě. Takovým uspořádáním společenského života, který umožňuje uspokojování potřeb dítěte a tím i zdravý rozvoj jeho osobnosti. Vztah k dětem je výrazem vyspělosti společnosti.
Vztah k dětem a styl výchovy v sobě musí nést respekt dospělých vůči dětem. Děti jako rovnocenní partneři mají v mnoha situacích právo říci ne, když něco nechtějí. Umění říci ne je z hlediska ochrany zdraví velmi pozitivní postoj. Děti nebudou umět říci ne pokusům o nejrůznější manipulace nebo drogovému pokušení, pokud v rodině či mateřské škole není příležitost k vyjádření nesouhlasu. Nesouhlas nebo volba jiné alternativy nemusí být již předem považována za neposlušnost, vzdor nebo zbytečnost.
K upevnění sebedůvěry dětí nám v MŠ slouží zejména pohybové aktivity, hry a hraní. Optimální se jeví spontánní dětské pohybové aktivity bez viditelných zásahů učitelek, kdy je dětem poskytována možnost volby samostatné činnosti i její obtížnosti. Dítě ví, že si samo může vybrat a vyzkoušet své síly. Motivace k činnosti tak vychází z vnitřní motivace, z potřeby pohybu, z potřeby zjistit, co umím.

V nesoutěživém prostředí, bez potřeby předhonit kamaráda je tělesný rozvoj provázený vědomím odpovědnosti za své zdraví. Dítě je motivované a vzniká posléze i trvalá potřeba pocitu libosti z naplnění potřeby pohybu.
Umění realisticky odhadnout své síly, nepřeceňovat ani nepodceňovat své síly, je prevencí nejen úrazů, ale i posílení pevného postoje vůči budoucím stresům, neúspěchům i pádům, které nepřipravení jedinci později mnohdy řeší zástupným způsobem: agresí, zneužíváním drog, alkoholu nebo jiným negativním způsobem.
V realizaci spontánních pohybových aktivit nám napomáhá skromnější vzhled školních zahrad, bez okrasných trávníků a záhonů, ale s dostatečným vybavením umožňujícím odstupňovanou škálu pohybových aktivit. A samozřejmě spolupráce s rodiči, kteří chápou a akceptují tuto formu pohybu.

3.3 Seberozvíjení

Potřebné seberozvíjení dítěte je vytvářeno osobní zkušeností dítěte. Podporujeme ji zejména prožitkem během hry. Společný prožitek ze hry je uznáván jako významný faktor sociálního učení. Optimální činností pro hry a hraní jsou přirozené situace skutečného světa. Děti si rády hrají na to, co vidí dělat dospělé a tím, že takovou činnost zkouší, získávají sebevědomí. Hru příliš neorganizujeme, uplatňuje se při ní kreativita dětí, jejich vzájemná komunikace, radost, tvořivost a estetické podněty i nácvik řešení konfliktů. Naše učitelky jsou pozorovatelkami, partnerkami ve hře i rádci.

Motivace k těmto činnostem vychází z dítěte a respektuje jeho zájem. Tak nedochází ani k nedostatečné ani nadměrné stimulaci dětí. Pedagog pomáhá organizovat činnost, ale nevnucuje ji. Výsledkem je pohoda i partnerské vztahy ve školce.

Prožitkové učení, kdy dítě se prožitkem a zkušeností učí samo a spontánně, je vlastní předškolnímu věku. Nikdy později již dítě nepracuje samo na sobě s takovou intenzitou a efektivitou. Dítě přirozenými cestami sbírá a zpracovává zkušenosti. Zkušenosti získává především tím, že něco dělá, a to co dělá prožívá.

Sociální hry a hraní rolí navozují modelové situace. Nabízejí bezděčné učení s možností zařadit se mezi své vrstevníky v dětské skupině a budovat mezi nimi své postavení. Učí ohleduplnosti, společensky přijatelnému způsobu řešit konflikty a spory, spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě a dětské skupině. V dítěti se vytváří pocit základní jistoty, že takovýto svět je správné místo pro život a dítě je v pohodě. Výsledkem je nastavení dětské psychiky, které lze vyjádřit větou „Já jsem správný a na správném místě“. V dospělosti se tomu pak říká zdravé sebevědomí, optimismus, pozitivní myšlení.

Dobrou aktivitou je mimo námětové hry i společná stavba nebo společná kresba jako jeden námět. Společná kresba není součtem kreseb jednotlivců. Při kresbě jednotlivci reagují jeden na druhého a podle toho je kresba rozvíjena. Při společných stavbách děti diskutují, hledají a navrhují řešení. Učitelku potřebují jen jako rádce a diváka.

Rozvoj společenských vztahů a komunikační dovednosti podporuje vhodně i dramatická výchova. V předškolním věku je třeba věnovat pozornost dramatickému vyjadřování představ, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity. Formou dramatu lze děti postavit do situace, kdy individuálně reagují (lhostejně, zvědavě, se zájmem, konstruktivně). Tyto dramatické prožitky dětí, které nejsou v průběhu hry pedagogem ovlivňovány, jsou později základem pro vzájemné vysvětlování, objasňování a odpovědi na otázky. Z naší strany tedy nejsou pouze předávány již hotové poznatky prostřednictvím poučování a vysvětlování. Nedochází k příliš racionálnímu, hotovému a uzavřenému výkladu světa. Nejde o to naplnit dětskou mysl, ale probudit aktivní zájem dítěte objevovat a uplatnit a ukázat co umí, zvládne a dokáže.

Hrou motivované činnosti dramatické, námětové a konstruktivní slouží k osvojování pojmů a poznatků zdravého životního stylu. Realizace v činnostech, které odpovídají seberozvíjejícím potřebám dětí, prevence poškození zdraví a zdravý životní styl jsou smyslem výchovně – vzdělávací práce s dětmi, jež umožní dětem osvojit si prvky prevence.

Výchovná práce, jejíž smysl spočívá v prožitku dítěte, a ne pouze v přípravě na školu, plní podmínku k vytvoření správných kompetencí ke zdravému životnímu stylu a tím i k prevenci

společensky nežádoucích jevů. Mateřská škola si tak neklade cíle, které by nevycházely z potřeb dětí.

3.4 Vytváření pravidel

V mateřské škole jsou vytvořena pravidla chování dětí, která děti spoluvytváří a učí se je chápat a dodržovat. Tato pravidla samozřejmě vycházejí ze školního řádu.

Všechny učitelky pomáhají dětem se zvládáním:

- → ve třídě, v šatně, na chodbách chodíme pomalu (abychom neublížili sobě ani ostatním dětem)
- → ve třídě, v šatnách, na chodbách mluvíme tak, abychom nerušili ostatní (abychom šetřili zdraví sobě i ostatních dětí)
- → spory mezi sebou řešíme slovem a přátelskou dohodou (abychom si neubližovali)
- → pokud sami na něco nestačíme, požádáme o pomoc nejprve kamaráda a teprve potom dospělou osobu (učíme se samostatnosti a pomáhat si navzájem)
- → chováme se kamarádsky při hře (vážíme si všeho, co druhý vytvoří)
- → umíme vyhrávat, ale i prohrávat (nepovyšujeme se a neponižujeme se)
- → jsme ohleduplní k ostatním (jsme slušné děti)
- → uklízíme si hračky a své věci (víme, kam co patří a nechceme mít ve třídě a v šatně nepořádek)
- → respektujeme osobní věci (co není naše, je cizí a brát cizí věci je krádež)
- → dodržování základních hygienických návyků

3.5 Prevence patologických jevů

Prevencí patologických jevů je podpora dítěte k vytvoření zdravého sebevědomí, se schopností bránit se projevům násilí, které bude umět komunikovat s ostatními, dokáže pomoci druhému, bude mít rozvinutou emoční inteligenci a empatii k druhým.

Jednou z forem naší podpory je komunitní kruh, kde kritické situace společně rozebíráme, vysvětlujeme, hledáme správná řešení, snažíme se hodnotit sebe i druhé, společně vytváříme pravidla.

Snažíme se u dětí rozvíjet tyto kompetence:

- → bránit se projevům násilí
- → respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- → umět kooperovat, dohodnout se s ostatními

→ přijmout roli ve hře (jako organizátor, pozorovatel, spoluhráč)
→ reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování)
→ přijímat drobný neúspěch, být schopné se z něčeho poučit
→ umět se přizpůsobit změnám
→ přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se
→ projevovat se citlivě k živým bytostem
→ respektovat rozdílné schopnosti
→ důvěřovat svým schopnostem
→ naučit se rozlišovat dobré a špatné
→ dokázat vytvářet přátelské vztahy
→ hodnotit druhé i sebe vzhledem k aktuální situaci a možnostem
→ rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
→ zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
→ vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
→ znát pravidla společného soužití ve skupině
→ mít a hájit vlastní názor
→ přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
→ vědět, že je více možností řešení konfliktů
→ kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
→ chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
→ spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

3.6 Další záměry programu k rozvoji dětí

→ znát zásady slušného chování
→ dodržovat hygienické návyky, obsloužit sám sebe
→ dodržovat zásady správné životosprávy
→ vést ke zdravému životnímu stylu
→ vytvářet pružný režim dne dle potřeb dětí

„Správně stanovený cíl je polovina úspěchu.“
Zig Ziglar

4. REALIZACE PROGRAMU

Je velmi důležité, aby celý život v MŠ byl ve shodě s tím, co se děti o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Proto musí být vzdělávání v této oblasti silně ovlivněno kladným osobním příkladem všech zaměstnanců a jejich pomoc dětem je nutná. Naše snaha se prolíná celým dnem a odráží se ve všech činnostech, které učitelka s dětmi dělá.
Informativní nástěnka, která je umístěna v šatnách mateřské školy, seznamuje rodiče s pravidly MŠ vedoucích k prevenci patologických jevů a k tvorbě zdravého životního stylu (speciální programy: „Aby zoubky nebolely“, „Já kouřit nebudu a vím proč“, „Hop, do vody, do vodičky“; jídelníček, akce MŠ).
Ve vzdělávací práci mateřské školy využíváme různé materiály dostupné z internetu (např. Alenka stůně, Alenka se zranila, Šimonovy pracovní listy apod.).
Další formou, jak rozvíjet u dětí v mateřských školách návyk správné životosprávy je dodržování pitného režimu. Děti mají možnost pít kdykoliv potřebují i při pobytu na školní zahradě.
V průběhu roku jsou zařazována témata, která naplňují obsah Preventivního programu.

Jsou to tato:

Duháček pečuje o tělo a duši

- → zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- → pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- → uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- → reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování)
- → zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- → projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům a dospělým, vážit si jejich práce a úsilí
- → orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází)
- → zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují

→ znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
→ uvědomovat si, co je nebezpečné, bránit se projevům násilí
→ přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, ale také strach, smutek
→ rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
→ pojmenovat viditelné části těla, včetně některých dílčích částí
→ přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit
→ přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
→ samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj
→ důvěřovat vlastním schopnostem
→ rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)

Duháček objevuje kouzlo přírody

→ vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
→ chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
→ projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
→ zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
→ uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
→ zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování

→ všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

→ mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)

→ pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, v písku)

Duháček v říši tradic

→ přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit

→ přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)

→ umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou

Duháček se učí žít mezi ostatními

→ znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)

→ uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý, a ne vždy šťastný

→ projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám

→ aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)

→ chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené

→ orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování

→ znát, co je škodlivé a nebezpečné

→ udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

→ nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout

→ bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)

→ uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)

→ chápat základní pravidla chování pro chodce

→ pohybovat se bezpečně ve skupině dětí

→ zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)

→ jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí

→ respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)

→ všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)

→ mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)

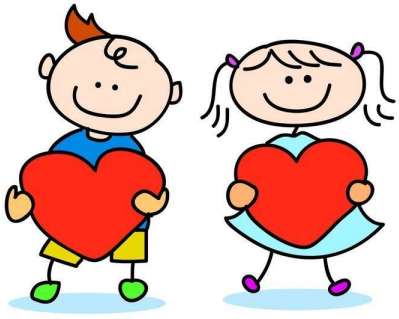
Z fungujících projektů využíváme:

- ✓ Tvořivé dílny rodičů a dětí

  Společné odpoledne v mateřské škole, kde si rodiče s dětmi vytváří výrobky z různých materiálů. Děti si vytváří velmi pozitivní vztah k MŠ, při pobytu v mateřské škole se svým blízkým příbuzným. Upevňování vztahů učitelka, rodič.

- ✓ Společné plnění zadaných úkolů z projektu

  Výrobky pak dále využíváme v MŠ.

„Být zdravý a fit není hloupý nápad nebo trend, ale životní styl.“

Neznámý autor

5. ÚKOLY PRO ŠKOLNÍ ROK

1. Adaptační program pro nově přijaté děti.
2. Využívat již nastartované projekty v MŠ.
3. Podporovat rodiče k vedení dětí ke zdravému životnímu stylu (strava, pohyb).
4. Podporovat zdravé klima školy (akce s rodiči apod.)
5. Podporovat vytváření kladných přátelských vztahů mezi všemi dětmi v MŠ.
6. Vztah dětí ke školnímu prostředí – zapojení dětí do výzdoby chodeb školy (výtvarné práce dětí).
7. Vést děti k uvědomění, že každý jsme jiný a navzájem se respektujeme.

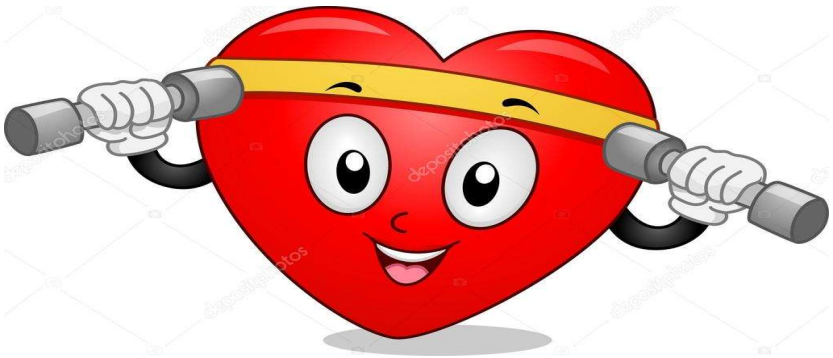
Vzhledem k tomu, že všechny cíle jsou součástí ŠVP, je Preventivní program vyhodnocován spolu s ním na konci každého školního roku. Podle potřeby je upravován a doplňován.

K vytváření PP jsme vycházeli z potřeb aktuálního Školního vzdělávacího programu s názvem „Svět skřítka Duháčka“.

Informace jsme čerpali z více zdrojů:

- RVP pro předškolní vzdělávání
- Kafomet – tematický celek „Vím, co mi škodí – setkání s Alkoholismem“ – TC – 013.2
  „Vím, co mi škodí – setkání s Drogerou“ – TC – 014.2
  „Vím, co mi škodí - setkání s Čadimůrou“ – TC – 015.2
- webové stránky - viz. Příloha 2

Platnost: od 1. 9. 2026
Schválen na pedagogické radě: 27. 8. 2026
Zpracovala: Mgr. Andrea Stupková Šiborová, DiS., Iva Dosedlová, DiS.

„Nikdy, nikdy, NIKDY se nevzdávejte.“
Henry David Thoreau

6. PŘÍLOHA 1

6.1 VÍM CO MI ŠKODÍ – SETKÁNÍ S ALKOHOLÍNEM

Směřujeme ke kompetencím:

→ rozlišovat, co prospívá nebo škodí zdraví

→ odmítat společensky nežádoucí chování

→ uvědomovat si nebezpečí

→ poznat důsledky chování

→ chovat se obezřetně

OHNIVÁ VODA

Využití:

Úvodní seznámení s nebezpečím pro naše zdraví, které představuje požívání alkoholických nápojů, formou dramatizace jednoduché pohádkové scény o zvířátkách, která už děti znají z předchozího vyprávění. Učitelka si může ověřit, co děti o tomto tématu již vědí.

Pomůcky a potřeby:

Maňásci zajíček a myška, láhev od alkoholu doplněná vodou případně obarvenou vodou, kulisy lesa, košíček, červené korálky nebo zmačkané papírové kuličky, šátek, hrneček, peřinka či deka na přikrytí pro myšku.

Popis:

Byl horký letní den. Myšku přepadla velká chuť na lesní jahůdky. Napadlo ji, že půjde do lesa a natrhá košíček plný jahůdek. Doma z nich upeče jahodový koláč a na hostinu pozve i kamaráda zajíčka. Vydala se tedy do lesa, stále nacházela červené jahůdky (korálky), cesta ji vedla dál a dál až zašla hluboko do lesa. Byla velmi unavená, dostala hlad i velkou žízeň, ale jíst jahůdky jí bylo líto, chtěla je přinést domů na koláč.

V křoví zahlédla cosi lesklého, byla to láhev a v ní voda! Myška se zaradovala, láhev tu asi vytrousil houbař. Otevřela láhev a zhluboka se napila. Uvnitř však byla velmi podivná voda – byla pálivá, přímo ohnivá. Myška se rozkašlala, za chvíli to bylo ještě horší. Motala se jí hlava, vše se kolem začalo točit, téměř upadla na zem, bylo jí špatně od žaludku. Jen ztěžka se vydala po cestě zpět. Blížil se večer, myška sedla na pařízek a usnula. Hrozilo jí velké nebezpečí – co kdyby ji tu objevila hladová liška nebo vlk? Ale myška žádné nebezpečí nevnímala, byla omámená ohnivou vodou.

Zajíček marně čekal myšku přede dveřmi jejího domku. Bylo mu velmi divné, že se stále nevrací z lesa, a tak se ji vydal hledat. Myšku našel spící na pařízku uprostřed lesa. Nedokázal ji probudit, musel si ji naložit na záda a pomalu ji odnášel domů. Myška na chvíli procitla, ale mluvila velmi nesrozumitelně a nejasně. Zajíček ji uložil do postýlky a na čelo přiložil mokrý obklad.
Ráno se myška probudila a velmi se divila, že spala v cizí postýlce. Nic si z předchozího dne nepamatovala. Stále ji bolela hlava a nebylo jí dobře od žaludku. Zajíček myšce uvařil hořký čaj. Později si vzpomněla, že v lese vypila z láhve podivnou ohnivou vodu, zajíček moc huboval a myška musela slíbit, že příště bude pít jen vodu ze studánky, kde teče čistá a pramenitá vodička.

Po ukončení pohádky začíná rozhovor s dětmi. Co vypila myška? Můžeme vypít vše, co najdeme? Jaké nápoje pijí děti a jaké nápoje dospělí? Co ohnivá voda myšce způsobila? Mohla by to způsobit i dětem? Apod.

Poznámky:
Děti většinou odhalí, že myška vypila alkohol. Pokud se to nepodaří, učitelka sama použije tento termín. Příběh zdůrazňuje, že alkohol se dětem nesmí podávat. Někteří dospělí alkohol sice pijí, ale i jim škodí. Délka scénky a následného rozhovoru s dětmi je asi 20 minut. Záleží na délce diskuse po pohádce.

ALKOHOLÍN Z LÁHVE

Využití:
Setkání s Alkoholínem navazuje na předchozí pohádku Ohnivá voda. Seznamuje děti s konkrétními negativními důsledky požívání alkoholu na lidský organismus. Zdůrazňuje nebezpečí požívání alkoholu i pro dospělé.

Pomůcky a potřeby:
Prázdná láhev od alkoholu, do které je zastrčen kapesník či kus látky, na který namalujeme šklebící se obličej, sklenička, obrázky o našem těle (játra, mozek).

Popis:
Na stolku leží láhev. Co v ní asi je? Děti se mohou podívat, vzít ji do ruky, hádají, tipují. Učitelka pozvolna vytahuje kousek látky z láhve, až ji vytáhne úplně. Přehodí si látku přes ruku tak, aby se objevil obličej Alkoholína. Alkoholín je osvobozen a ihned začne lákat děti. Zve je

na hostinu a chce jim nalít skleničku dobrého nápoje. Učitelka připomíná příběh myšky a varuje děti. Alkoholín je velmi nebezpečný. Nejdříve nás dokáže rozesmát, po více skleničkách se člověk začne motat, dostane závrať, může upadnout na zem. Změní se jeho nálada, může být zlý a nebezpečný. Alkoholín mu našeptává, aby prováděl samé ošklivé věci. Tajně mu přitom ničí jeho tělo – třeba játra, která tvrdnou a stále hůře čistí krev. Dokonce ničí i mozek, který řídí celé tělo – zhoršuje se paměť, člověk se celý třese. Člověku rozumu ubývá a ubývá. Alkoholín jej celého ovládá. A to je nebezpečné zvláště na silnici. S Alkoholínem se řídit nesmí. Takový řidič způsobí snadno dopravní nehodu. Lépe je si s Alkoholínem nezačínat a nechat jej bez povšimnutí ve sklenici. Učitelka opět zastrkuje Alkoholína zpět, ten se brání, zlobí se, ovšem marně.
Děti si mohou prohlédnout obrázky jater a mozku, ukázat si místa na těle, kde se tyto orgány nacházejí. Samy mohou vyjádřit své postřehy. Společně s učitelkou vymýšlí alternativu zdravého nápoje bez alkoholu.

Poznámky:
Tento námět již předpokládá, že děti mají povědomí o základních vnitřních orgánech a jejich fungování. Délka činnosti se opět odvíjí od zájmu dětí, které se mohou účastnit diskuse, případně klást otázky. Na závěr hry může učitelka nabídnout dětem zdravou alternativu pohoštění – např. každému dítěti nalije ovocný džus bez přídavku cukru či ochucenou minerální vodu.

CO NA ŽÍZEŇ POMŮŽE?

Využití:
Fixovat u dětí informaci, že alkohol žízeň nezažene a je pro naše zdraví škodlivý. Pro naše zdraví je třeba dostatek tekutin, které nám dávají různé nealkoholické nápoje. Děti mají možnost se aktivně zapojit do přípravy různých nápojů a ochutnat je. Během každého dne v MŠ by děti měly mít přístup k nápojům a možnost samostatně se napít dle své potřeby, aniž by musely žádat dospělé.

Pomůcky a potřeby:
Čaj instantní, sáčkový, ovocné instantní nápoje, citrusové ovoce, pitná voda, sirup, nádobí, rychlovarná konvice, pro každé dítě hrneček či sklenička.

Popis:

Na stolku připravíme různé potraviny pro přípravu nápojů – sirup, ovoce, sodu, minerálku, různé druhy čajů apod. Děti poznávají všemi smysly – mohou osahat, očichat i ochutnat některé produkty. Poznávají jejich původ – z čeho se vyrábějí, odkud se dovážejí apod. Společně pomohou připravit několik druhů zdravých nápojů bez alkoholu. Mohou vymačkat na lisu citrusy, míchat nápoje z prášku, granulí, sirupu i ovocné šťávy. Ovocné nápoje z citrusů dle chuti lehce přisladíme. S rychlovarnou konvicí a horkou vodou manipuluje pouze učitelka a dodržuje bezpečnostní pravidla, aby nedošlo k úrazu dětí.
Po ukončení přípravy nápojů děti ochutnávají. Mohou se zavřenýma očima hádat, co pily. Samy vyprávějí o tom, co jim nejvíce chutná, co pijí doma, kdy a kolik doma vypijí skleniček (hrnečků) nápoje.

Poznámky:
zkusíme využít i mléko, případně jogurtové nápoje, zakysané nápoje, které mají velký význam pro naše zdraví. Zvláště v létě si můžeme z mléka, tvarohu a ovoce připravit k svačině ovocný koktejl. Mléčné nápoje sice neuhasí žízeň, ale jsou důležitým zdrojem vápníku zvláště pro děti v době růstu. V případě alergie na kravské mléko využijeme mléko sójové.

KOUZELNÝ NÁPOJ

Využití:
Experimentální hra s různými druhy materiálů se zaměřuje na stříhání, mačkaní, trhání a vytrhávání. Navazuje na předchozí témata – lidské tělo potřebuje dostatek tekutin ve formě nealkoholického nápoje nejlépe obohaceného vitaminy z ovoce. Děti takový nápoj připravují jako výtvarný trojrozměrný objekt.

Pomůcky a potřeby:
Zbytky materiálů (barevný, průsvitný, balící papír, vlnitá lepenka, kousky textilu, krajky, stužky, krepový papír, korálky apod.), nůžky, lepidlo, barevné provázky, vlna – prázdné a čisté PET láhve, zbavené etiket.

Popis:
Připravíme kouzelný, vitaminový nápoj do PET láhve. Dítě do láhve vhazuje drobné kousky různých materiálů – papír upravuje stříháním, mačkáním, vytrháváním. Do láhve vhazujeme i korálky, provázky, textilní kousky. Láhev ozdobíme omotáváním barevnými provázky a stužkami, polepíme drobnými motivy, které vystřihujeme z barevného papíru.

Uspořádáme výstavu kouzelných nápojů. Děti mohou vyprávět, jaké přísady do nápoje přidaly, jak se nápoj jmenuje, z jakého ovoce je připraven, komu je určen atd.
PET láhve můžeme zavěsit na plot na školní zahradě na několik dnů a získáme zajímavou ozdobu – zvláště v době letních oslav a slavností.

Poznámky:

PET láhve zkusíme naplnit vodou a postupně měnit její barvu barvením tuší či krepovým papírem. Dovnitř vložíme igelitový sáček obarvený jinou barvou, vhodíme kamínky, korálky. Podivuhodné láhve nejlépe vyniknou na okně, kde je prosvítí denní světlo.

„Být poražený je často jen dočasný stav. Trvalé to je, až když se vzdáte.“
George Elliot

6.2 VÍM CO MI ŠKODÍ – SETKÁNÍ S DROGEROU

Směřujeme ke kompetencím:

- → chovat se obezřetně
- → spolupracovat
- → porozumět slyšenému
- → uvědomovat si nebezpečí

SETKÁNÍ S CIZÍM PÁNEM

Využití:

Dramatizace scénky je úvodem do dětem poměrně málo známému tématu – drogy. Slovo drogy děti většinou znají či jej již zaslechly, ale jejich konkrétní představy jsou malé. Důraz je kladen na prevenci a riziko, které znamenají cizí lidé a dárky, které nabízejí.

Pomůcky a potřeby:

Oblečení pro „cizího pána“ (pánské oděvy), obrázky lesních zvířat, stromů, lano, kuželky, švédská bedna, mobilní telefon (reálný nebo hračka).

Popis:

Při dramatizaci scénky je potřebná účast dvou dospělých osob. „Cizího pána“ může ztvárnit i osoba, kterou děti neznají – například známá či přítelkyně, případně přítel. Neměla by však v dětech vyvolat strach, proto je vhodné, když úlohu „cizího pána“ převezme i někdo ze zaměstnanců školy.

Učitelka děti vyzve, že pojedou na výlet do lesa. Děti si ze židlí sestaví autobus či vlak a vyjedou na cestu. Na okraji lesa vystoupí. V části třídy jsou rozloženy obrázky zvířat, stromů, rostlin, případně můžeme využít i kulisy pro divadlo. Děti procházejí lesem, přechází po lávce – po lanu, obíhají stromy – kuželky, prolézají pod keři a skálami – pod částmi švédské bedny. Posadí se na kraji lesa a odpočívají. Učitelka by dětem ráda nabídla pohoštění, hledá po kapsách, ale bonbony zapomněla na stole doma. Náhle se z „křoví“ vypotácí „cizí pán“. Hned se zapojí do hovoru, směje se, nabízí dětem bonbony. Učitelka odmítá s poděkováním nabídku. Dětem vysvětlí, že pána neznají, tudíž si od něj nemohou nic brát. Za chvíli se pánovo chování změní, už se nesměje, mračí se, pláče. Je mu horko. Není mu dobře od žaludku, točí se mu hlava. Přesto se s dětmi vydá na procházku po lese. Děti poznávají zvířata. Pán sleduje a za chvíli se také přidá. Plete však názvy zvířat, chová se divně, zmateně. Nakonec požádá učitelku o pomoc, ta volá mobilním telefonem lékařskou pomoc. Pán se loučí, odchází a na kraji lesa na něj čeká sanitka s lékařem.

Následuje rozhovor a diskuse s dětmi: Proč se ten pán choval tak podivně a zmateně? Co mohlo jeho chování ovlivnit? Viděl jsi už někoho, kdo se takto choval? Je správné odmítnout cizí dárky, zvláště cukrovinky, pokud osobu neznáme?

Cílem rozhovoru je, aby děti poznaly, že pán nebyl nemocný, ale jeho chování bylo ovlivněno drogou, která může mít různou podobu – může vypadat jako léky, které předepisuje lékař, může to být tekutý lék, který si člověk píchl stříkačkou do těla. Člověk je drogou očarován, chce ji stále víc a víc, protože myslí, že zapomene na své starosti a smutky. Opak je pravdou – bez drogy je mu špatně, bolí ho žaludek, hlava, střídají se různé nálady. Takovému člověku může pomoci jen lékař, pokud on sám chce drogu opustit.

Děti se vláčkem vracejí do mateřské školy. Pokud děti projeví zájem, můžeme o tématu hovořit i po návratu z imaginárního výletu.

Poznámky:

Nabízené bonbony by měly mít netradiční podobu – např. slepené. Moment odmítnutí dárku nabízeného cizí osobou je důležitý. Následně je třeba zdůraznit, že i podobné sladkosti mohou obsahovat bacily s nemocemi, dokonce i drogu, která by se k nám chtěla vloudit. Za několik dnů může dětem cukrovinky nabídnout na školní zahradě neznámá osoba. Je zajímavé zjistit, kolik dětí odolalo. Případně, zda někdo cukrovinku přijal. Je vhodné vyvodit patřičné závěry, diskutovat s

dětmi a připomenout předchozí téma. Dětem, které cukrovinku přijaly, zdůrazníme, že nyní jim nebezpečí nehrozí, ale měly by být opatrnější. Děti, které odolaly, učitelka odmění sama drobnými sladkostmi.

NEBEZPEČNÝ DÁREK

Využití:

V návaznosti na scénku s „cizím pánem“ upozornit děti i na další reálné nebezpečí – volně pohozené injekční stříkačky, které mohou náhodně najít na veřejně přístupném místě.

Pomůcky a potřeby:

Maňásci – myška a zajíček, injekční stříkačka – dle možnosti i s jehlou (nová), náplast, dezinfekční roztok, bílý plášť pro lékaře, případně loutka lékaře (pokud je k dispozici).

Popis:

Zajíček bude mít zítra narozeniny. Myška se vydala do města koupit pěkný dárek. Právě procházela po cestě okolo hřiště – a najednou na zemi něco zahlédla, zablesklo se to na slunci překrásně. Myška hup a už tu věc drží v pacičkách. Pomyslela si, že našla krásný dárek pro zajíčka.

Jenže ta věc nebyla žádný hezký dárek – byla to injekční stříkačka, kterou tu někdo pohodil. Taková věc je velmi nebezpečná, ale to myška nevěděla. Stále otáčela stříkačkou v ruce a dotýkala se lesklé jehly tak dlouho, až se o její špičku píchla. Na prstíku se jí objevila kapka krve, píchlo to a zabolelo. Myška vypískla, velmi se zalekla a začala naříkat.

Zajíček se vydal do města, koupit dort na oslavu svých narozenin. Už z dálky slyšel svou kamarádku myšku, jak pláče. Hned myšku doprovodil k sobě domů, ranku očistil a zalepil náplastí, ale protože zajíci mají dobrý čich, tušil, že ta injekční stříkačka mohla být opravdu velmi nebezpečná.

Doprovodil myšku k lékaři, myška mu vše vypověděla. Pan doktor myšku ošetřil a moc se zlobil, že sahá na nebezpečné stříkačky. Myška musela každý den chodit k lékaři na kontrolu a opravdové injekce, které uzdravují. Bolístka se zahojila a žádná ošklivá nemoc ji nepřemohla. Od té doby již nikdy nesahala na podobné neznámé věci. Vždyť na injekčních stříkačkách, které už někdo použil, je plno špíny a bacilů, které se mohou dostat do těla a způsobit vážné nemoci, které můžeme mít celý život.

Opět zavedeme s dětmi rozhovor. Co bys udělal s nalezenou stříkačkou? Proč se musíme podobným věcem vyhýbat? Šlo to vyřešit jinak, než to udělala myška? Víš, kdo nebezpečné injekční stříkačky může odstranit? (policie).
Zdůrazníme i možné riziko nakažení při dalších podivných nálezech – skleničkách či tubách s léky, tekutinou apod. Zdůrazníme správné chování v takové situaci (nesahat na nález a oznámit věc dospělému).

Poznámky:
Při dramatizaci je vhodné, aby byly přítomny obě učitelky, popřípadě konec scénky (ošetření) dovyprávíme jako příběh.
Situaci zaměříme vzhledem k prostředí, kde dítě žije a vyrůstá. Rozdíl je stále mezi venkovem a většími městy. Přesto by s touto problematikou měly být seznámeny všechny děti – i ony mohou odcestovat na návštěvu, na dovolenou a setkat se s podobným nálezem.

DROGERO, OBJEV SE!

Využití:
Experimentální hra s barvou spojená s mícháním nových odstínů při kolektivním tvoření s nutnou vzájemnou spoluprácí ostatních dětí. Výsledkem hry je abstraktní výjev, který připomíná pocit člověka očarovaného Drogerou. Jeho vidění světa se mění a on vše vnímá jinak.

Pomůcky a potřeby:
Temperové a prstové barvy, hadříky, silné štětce, plastové kelímky s dírkou ve dnu, voda na ředění barev a praní štětců – větší kus rýsovacího papíru o délce asi 1,5 – 2,00 m – dle počtu dětí tvořících ve skupině.

Popis:

Na podlahu položíme velký kus papíru. Děti sedí kolem. Je vhodné, pokud se jim podaří, dohodnout se na společném postupu při vytváření zajímavého obrazu. Jaké barvy má Drogera, jaký tvar? Na veliký arch papíru mohou barvu přímo vymáčknout z tuby či láhve, roztírat prsty nebo hadříkem, navzájem mísit 2 i 3 odstíny barvy a pozorovat vznik nových. Do kelímku nalijeme trochu naředěné barvy a pohybujeme jím nad papírem. Děti sledují barevné cestičky, které se vytváří na papíře.

Po dokončení si obraz prohlédneme. Děti vyprávějí o tom, jaké barvy a tvary zvolily a proč. Zajímavé je porovnat díla více skupin dětí.

Barevný abstraktní obraz nám může posloužit jako netypický podklad pro další tvoření, můžeme z něj vystřihovat obrazce a tvary a vytvořit zajímavou koláž, čímž bude Drogera přemožena.

Poznámky:

Malujeme na linu či igelitovém ubruse. Děti mohou sedět na starých polštářích, podložkách na cvičení apod.

KDO BYL LAPEN DROGEROU?

Využití:

Hra je zaměřena na koordinaci jemné motoriky. Důležitá je spolupráce mezi dětmi, vciťování se a pomoc druhému. Vyzvedneme i etické hledisko – člověk, který podlehne drogám, je Drogerou omámen, omotán jejími chapadly, které ho stále více poutají a spoutávají. Pokud se rozhodne s ní bojovat, musí mu pomoci přátelé, lékaři. Drogera je totiž velmi silná. Při omotávání pojmenováváme části těla, kde sedí Drogera.

Pomůcky a potřeby:

Delší pruhy nastříhané z krepového papíru, případně barevný toaletní papír.

Popis:

Děti ve skupince rozhodnou, kdo bude lapen Drogerou. Rozhodnutí by mělo být dobrovolné. Pokud se nemohou odhodlat děti, měla by se jako první nechat polapit učitelka. Polapené dítě je omotáváno pruhy krepového nebo toaletního papíru. Nejlépe ve stoji, aby ostatní měli k dítěti přístup ze všech stran. Omotává se zlehka, zakončuje se uvázáním na uzel nebo zasunutím za oděv. Neomotává se obličej. Po omotání dítěte může dojít ke zvolání kouzelného zařikávadla, které zažene Drogeru. Kamarádi postupně lapené dítě opět vymotají a vysvobodí. Případné zauzlení může pomoci překonat učitelka nůžkami

Poznámky:

Zbytky krepového papíru uschováme do krabice a košíku a následně využijeme při výtvarných hrách a experimentech – např. mačkáme kuličky a vytváříme koláže, krepový papír výborně obarví i vodu.

„Zdraví člověka může být posuzováno podle toho, co bere po dvou – prášky nebo schody.“
Joan Welsh

6.3 VÍM CO MI ŠKODÍ – SETKÁNÍ S ČADIMŮROU

Směřujeme ke kompetencím:

→ umět spolupracovat

→ chovat se obezřetně

→ umět vyjádřit nesouhlas

→ umět se správně chovat

→ uvědomovat si nebezpečí

O ZAČAROVANÉ KRABIČCE

Využití:

Formou pohádkové dramatizace seznamujeme děti se škodlivými následky kouření pro naše zdraví a důsledky kouření, které vedou i k trvalému poškození zdraví. Pohádku je vhodné zařadit na úvod preventivního bloku zaměřeného na prevenci kouření, děti se snadno seznámí s tématem. Mohou pohádku samy dotvářet, hledat jiná řešení, po shlédnutí pohádky následuje diskuse s dětmi, vyjádření jejich vlastních názorů, nápadů, postřehů a zkušeností. Tato scéna je motivační, informační.

Pomůcky a potřeby:

Dva maňásci – zvířátka, krabička cigaret, zapalovač, jednoduché kulisy či doplňky scény, šátek, loutka (maňásek) lidské postavy – jednoduchá loutka Čadimůry z kartonu na špejli – lze využít to, co je v MŠ přístupné.

Popis:

Z židlí sestavíme za pomocí dětí improvizované hlediště, ze stolu improvizované jeviště, které můžeme dle možností doplnit vhodnými kulisami – obrazy lesa, papírovou trávou, květy apod. Pod šátek ukryjeme krabičku cigaret, zapalovač i kartónovou loutku Čadimůry, aby ji děti předem nezahlédly. Připravíme si loutky (maňásky). Zvolíme dvě zvířecí postavy (např. myšku a zajíčka – případně volíme dvě možnosti, které máme) a lidskou postavu – maňáska chlapce či dívku, případně babičku nebo dědečka.

Začíná děj pohádky:

Jednoho krásného, podzimního dne, kdy vzduch voněl jablíčky, která právě dozrála na stromech, myška navštívila zajíčka a společně se vydali do lesa, aby nasbírali houby k sušení i červené šípky na zdravý čaj. Poskakují vesele lesem, prozpěvují si, rozhlíží se dokola kolem.

„To je smůla," stěžuje si myška. „Stále nemůžeme žádné houby najít, snad se domů nevrátíme s prázdnou?"

„Kdepak," vykřikne radostně zajíček. „Podívej,co jsem našel." Zpod šátku vyloví barevnou krabičku s cigaretami. Za chvíli objeví i zapalovač. Obě zvířátka si svůj objev zvědavě prohlížejí. Očichávají. Otevřou krabičku a vytahují ven cigaretu, i tu očichávají, osahávají, stále nevědí, co vlastně našli. Domnívají se, že je to zvláštní jídlo. Zkusí jej ohřát nad plamenem ze zapalovače. Objeví se dým, zápach z cigarety, který následně hned uhasí. V tu chvíli přiletí

Čadimůra, která spala začarovaná v krabičce s cigaretami. Začaruje myšku svým kouřem, ta se dusí, upadne. Zajíček zoufale pobíhá, neví, jak má myšce pomoci. Čadimůra se ošklivě směje, má radost, že očarovala další oběť svým cigaretovým dýmem. V lese je ostrý zápach a kouř, ostatní vůně se ztratily. Zajíček pláče. Náhle se objeví Kubík – člověčí kamarád zvířátek. Čadimůru zahání, rozhání ošklivý vzduch. Myšku ovívá kapesníkem, myška se probouzí.
Vysvětluje, že zvířátka našla cigarety, které tu ztratil nezodpovědný člověk. Zdůrazňuje, že kouření cigaret je škodlivé, škodí našemu zdraví. Kuřáky cigareta očaruje svým kouzlem a nechce je propustit, proto stále kouří a jen stěží mohou přestat. Musí v sobě najít odvahu Čadimůru přemoci.
Děti hovoří o zážitcích z pohádky – o zápachu a dýmu, které také cítily. Vyjadřují své názory na kouření, čím podle nich kouření škodí a komu škodí. Můžeme zkusit i variantu – co by se stalo, kdybys našel krabičku ty?

Poznámky:
Dramatizace dějových scének je velmi oblíbená. Děj si může učitelka přizpůsobit a tvořivě upravit dle ročního období, nálady třídy, věku dětí. Do děje je vhodné vkládat dostatek přímé řeči, vyjádřit pocity a strach zvířátek, které jim setkání s Čadimůrou přineslo.
Důležitý je i aspekt poškozování přírodního prostředí cigaretovým dýmem a následné poškozování zdraví nekuřáků, kteří kouř také musejí dýchat. Upozornit děti, aby nesahaly na neznámé věci holou rukou.
Pohádka s následnou diskusí probíhá asi 30 minut. Délku trvání lze přizpůsobit a upravit dle věku, zájmu a individuálních zvláštností a zkušeností dětí.

Doporučení:
Při probírání závažných témat (alkohol, drogy, kouření) je třeba vyhnout se přímému negativnímu hodnocení, zdůraznit závislost jako nemoc (netraumatizovat děti konfrontací toho, co říkáme s tím, co vidí doma).

CO ZPŮSOBÍ ČADIMŮRA

Využití:
V návaznosti na pohádkovou dramatizaci dále rozvíjíme poznatky a povědomí dětí o škodlivosti kouření s přímým dopadem na naše zdraví – konkrétně na plíce. Učíme se být zodpovědní za své zdraví, odmítat vše, co naše zdraví ohrožuje. Správně dýchat.

Pomůcky a potřeby:

Kartónová loutka Čadimůry, obrázky plic - „čistých“, zdravých (růžových) a „špinavých“, nemocných z kouření (šedých, načernalých), encyklopedie pro děti o lidském těle, obrázky či fotografie kuřáků, motivační maňásky myška a zajíček (z předchozí pohádky), slámky na pití pro každé dítě, plastové kelímky (např. od jogurtu), osvěžovač vzduchu, aroma lampa (pozor na alergické reakce).

Popis:

Za dětmi přichází myška a zajíček, kteří dětem potvrzují, že se Čadimůry již nebojí. Dobře vědí, co může způsobit našemu zdraví a raději se jí vyhnou. Umět by to měly i malé děti. Důležité je nenechat se zlákat barevnou krabičkou s cigaretami, neotevřít ji a cigaretu si nezapálit. Jinak se objeví Čadimůra.

Myška a zajíček dětem postupně nabízejí cigaretu z krabičky. Děti ji odmítají s větou: „Děkujeme, my nechceme, my nekouříme.“

Náhle se objeví Čadimůra, kterou přivolal kouř z cigarety neznámého kuřáka, který si cigaretu zapálil na ulici. Směje se a opět začíná strašit zvířátka. Ta se již nezaleknou. Ukazují dětem obrázky čistých plic; cestu, kudy se kyslík, který dýcháme, dostává do těla. Děti se správně nadechují nosem, vydechují ústy a fouknou do dlaně. Lehnou si na záda a sledují pohyb hrudního koše při dýchání (zvedá se, klesá), pomoci si mohou položením ruky. Sledují se ve dvojicích.

Provedou poskoky, dřepy, běh na místě – sledují zrychlení dechové činnosti, postupné zklidnění dechu.

Ten, kdo nekouří, může cítit a poznávat krásné vůně. Učitelka rozpráší osvěžovač vzduchu v přiměřeném množství (pozor na alergické reakce), lze využít i aroma lampu (platí totéž). Děti vůni nosem vdechují, porovnávají s cigaretovým dýmem.

Čadimůra se nemíní snadno vzdát. Láká děti na barevné cigaretové krabičky, slibuje dětem, že se jim kouření nakonec zalíbí, vždyť budou vypadat jako velcí – dospělí. Ukazuje dětem obrázky kuřáků. Zajíček a myška názor Čadimůry zavrhují, předkládají dětem obrázek začernalých plic kuřáka, který kašle, bez cigarety je nervózní, neklidný.

Děti se mohou samy vyjádřit ohledně kouření v rozhovoru se zvířátky i s Čadimůrou. Odpovídají na otázku: Myslíš, že budeš kouřit, až vyrosteš? A proč? Rozvíjí se dialog, diskuse. Děti mají možnost prohlédnout si obrázky, encyklopedie. Čadimůra se nazlobeně loučí a vylétá oknem, nikoho nezlákala.

Na závěr mohou děti sledovat vzduch, který vypouštějí z plic při hře se slámkou. Pomocí slámky foukají vzduch z plic nejdříve na dlaň, na kamaráda, do vody v plastovém kelímku – bublají, vytvářejí bubliny.

Poznámky:

Vyprávění, doplněné experimentální činností a hrami na rozvoj smyslů, je pro děti zajímavé a atraktivní. Můžeme zařadit různé hry na poznávání vůní – čicháme k voňavce, mýdlu, ovoci, květině. V protikladu můžeme čichem rozlišit různé zápachy – především zápach cigarety.
Při dechových cvičeních dbáme na správné dýchání. Slámka je určena nejlépe na jednorázové použití (dítě si ji může odnést domů), každé dítě má svou slámku – z hygienických důvodů. Se slámkou zkusíme i jiné hry – přenášení papírového pokladu při zadržení dechu, popohánění papírku pomocí výdechu apod.
Délka činnosti s dětmi se pohybuje okolo 30 minut záleží na počtu dětí ve skupině, jejich věku, zájmu o téma diskusi.

KOHO LAPÍ ČADIMŮRA?

Využití:

Pohybová hra – honička s vysvobozováním. Děti utíkají před Čadimůrou, která je ztělesněním zlozvyku – kouření, které ohrožuje naše zdraví. Zároveň jeden druhému pomáhají, mohou polapeného kamaráda dle pravidel osvobodit. Po ukončení hry je dobré povídat si o pocitech dětí, které byly lapeny a následně osvobozeny. Jak se cítil ten, kdo byl osvobozen; ten, kdo byl polapen; ten, co osvobozoval. Je třeba předem fixovat správnou odpověď na nabízenou drogu. Odpověď na výzvu Čadimůry s dětmi několikrát vyzkoušet!

Pomůcky a potřeby:

Pruh staré záclony či jiné textilie jako oděv Čadimůry, případně papírová maska – škraboška na obličej.

Popis:

Učitelka se promění v Čadimůru – na obličej si nasadí papírovou škrabošku, přes tělo ovine pruh záclony či jiné vhodné textilie. Děti se na pokyn rozběhnou po vymezeném prostoru – např. v herně, na školní zahradě, na hřišti. Čadimůra volá: „Děti, pojďte si nabídnout cigaretu.“ Děti odpoví: „Děkujeme, nechceme, my nekouříme, raději před tebou utečeme.“
Čadimůra děti honí. Koho dopadne, toho se dotkne a kouřovým kouzlem jej omámí. Polapené dítě zůstane stát na místě s rozkročenýma nohama. Může jej zachránit další dítě – kamarád, které se protáhne pod jeho nohama. Pokud je v tomto okamžiku Čadimůra polapí, jsou oba začarováni až do konce hry, musí stát s nohama u sebe.

Hra končí po několika minutách. Osvobozeny jsou i děti, které zůstaly začarovány. Do role Čadimůry může být zvoleno i dítě, které projeví zájem. Hra se může několikrát opakovat podle zájmu dětí.

Poznámky:

Pro pohybovou hru – honičku je třeba dostatek místa, bezpečný prostor. Vhodné je zařazení na školní zahradě či hřišti (pozor na alergické děti). Musíme však vymezit prostor, kde se děti budou honit. Dbáme na dodržení pravidel. Do role Čadimůry volíme pouze děti, které mají zájem se role Čadimůry ujmout a jsou fyzicky zdatné. Délka hry je několik minut.

KDO UŽ VIDĚL ČADIMŮRU?

Využití:

Tvořivá hra s rudkou učí děti techniku rozmazávání stopy rudky, rozvíjí jejich fantazii a představivost při kresbě Čadimůry. Učí děti zobrazovat své představy a pocity a následně o nich nad obrázkem hovořit: Jaká je tvoje Čadimůra? Proč má tak velké oči? Proč se usmívá? Apod.

Pomůcky a potřeby:

Kreslící kartony nebo náčrtníky ve formátu A4 nebo A3, kreslící rudka v černé či tmavě hnědé barvě.

Popis:

Na základě pohádky s dramatizací, vyprávění, zážitků dětí i pohybové hry se děti pokusí Čadimůru výtvarně ztvárnit. Využívat celý formát papíru. Před vlastním tvořením rudkou mohou slovně vyjádřit své nápady, jaká jejich postava bude, jak se bude Čadimůra tvářit a proč. Děti kreslí Čadimůru na základě předchozích zážitků a zkušeností. Rudku zkouší rozmazávat prsty, roztírat, čímž mohou vytvořit dojem dýmu, kouře. Ponecháme dětem dostatek času na přípravu, promyšlení, na realizaci. Během tvoření sledujeme dítě, můžeme se ptát, motivovat. Na závěr uspořádáme výstavu Čadimůr, pozorujeme, jak se odlišují, děti mohou o nich vyprávět. Obrázek Čadimůry lze využít i při hře s honičkou, při dramatizaci. Zkusíme uspořádat výstavu na plotě u zahrady MŠ, obrázky mohou poletovat ve větru a Čadimůry ožijí. Odpoledne či následující den obrázky uklidíme.

Poznámky:

Děti si mohou vytvořit i kartónovou loutku Čadimůry. Využijeme vodové barvy – zapouštíme, rozfoukáme, otiskujeme. S oblibou děti kreslí i kuřáka v zakouřeném prostředí, kterému z úst vykukuje bílá cigareta vystřižená z kancelářského papíru.

„Na cestě k úspěchu je mnoho překážek. Proto se snažte, abyste se nestali jednou z nich.“
Ralph Marston

6. PŘÍLOHA 2

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Webové stránky:

- www.moravskatrebova.cz
- www.skolkamt.cz
- www.2zsmtrebova.edupage.org
- https://zsukostela.cz
- www.zusmt.cz
- www.ksmt.cz
- www.moravskatrebova.cz/cs/o-meste/mestska-policie/
- www.zzspak.cz
- www.hzspa.cz
- www.ddm-mt.cz
- www.mkmt.cz
- www.vsmt.cz
- https://logopediemoravska.cz
- https://msmt.gov.cz